Magna miseria est nescire et nolle querere
maior scire et nolle docere [illegible]
docere et nolle operari et [illegible]
[illegible] ordi.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0001-5

Contenta 48.

Vlrici hutten Oro. Vt principes Germani con Turcas bellu incant
Ein anschlag wider den Turcken.
Rescrip. Ro. Imperatoris ad concilium Lateranen. de sumendo contra bello
Aula. Vlrici hutten — de Moribus curia principu perstrictu
De litteris grecis ac institutionibus hebreis. Ex Aldo etc.
Cato. Eras. Roterodami. Mimi publiani. Septe sapientum
celebria dicta. Institutum christiani hominis. parenesis Isocratis et tabula
Enchiridion Eras. Roterodami de veris religionis puritate
Sermo de penitentia Martini luther. heretici
Formularius Joannis Wydz.
Musica choralis Andree Meyningeri et de Accentu ac contrapuncto
Computus novus ~~ecclesiasticus~~.
Computus ecclesiasticus In carmine Jo. brandis

Ce. 39

Script. lat. recent. in Quarto
2. N. [illegible]. 14.
II 2 c 14

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0002-0

Cato Erasmi

Opuscula aliquot Erasmo Roterodamo castigatore ⁊ interprete. quibus prime etati nihil prelegi potest. neq; utilius neq; elegantius

¶ Libellus elegantissimus qui vulgo Cato inscribitur cōplectens sanctissima vite cōmunis precepta

¶ Mimi publiani fo. 14

¶ Septem sapientum celebria dicta 12.

¶ Institutū christiani hoīs carmine pro pueris ab Erasmo cōpositum 22. Simbolū apto[rum] ⁊c

¶ Parenesis Isocratis Rodolpho agricola interprete. castigatore Martino dorpio 24. Et de Vita humana Ausonij. 29

¶ Epigrāma Gerardi Nouiomagi. in laudē D. Erasmi Roterodami Theologi eloquentissimi

Attica se claram iactat Demosthene tellus
  Facundus colitur Tullius Ausonijs
Agricolam Phrysius celebrat Germanus Erasmum
  Mellifluū laudet. cantet. ad astra ferat.
Cuius ab ore fluit melliti gurgitis unda
  Oblectat mentes que Cicerone magis
Nam docet ingenuos animos sermone polito
  Et recte sapere. ⁊ verba diserta loqui

¶ Prefatio in Catonem

¶ Erasmus Roterodamus. M. Joanni Neuio Hondis/cotano Lilianorum Louanij Gymnasiarche. Sa. d. p.

Cato
prouerbia Senece

Disticha moralia vulgo Catonis inscripta titulo. p̄mū diligē
ter a mēdis repurgauim⁹. collata Planudis interp̄tatōe. tā
etsi greculus ille Romani carminis sentētiā sepenūero nō as/
seq̄tur. addidim⁹ ꝛ scholia. pbreuia q̄dē illa. sꝫ aliquāto ꝯmo
diora. ni fallor. is ꝯmentarijs q̄bꝫ duo q̄dā opusculū hoc ꝯtaminauerant
quoꝝ alter insulsissime rhetoricaꝛ. hō ip̄a infantior infantia. alter ineptissi
me philosophaꝛ. vterq̃ ouden pros epos loq̄ꝛ. Porro cui⁹ autoris sit hoc
op⁹. ꝛ vtꝝ vni⁹ an pluriū. nō admodū referre puto. Catonis ob id tātuꝫ
arbitror dici. qꝺ sentētias habeat Catone dignas Adiecim⁹ his Mimos
Publianos falso inscriptos Senece prouerbia. Atq̃ his q̄q̃ castigatis
(offendim⁹ eñ deprauatissimos) adscripsim⁹ breuissima scholia. reiectꝭ
his q̄ pꝑpera erāt admixta ex alloꝝ libris. tum appositis aliquot ex Aulo
Gellio ꝛ Senece ꝯtrouersijs. Sed interim clamabit vitilitigator aliq̄s.
qui Theologū in tam friuolis versari nugis. Primū ego nihil fastidien/
dū duco q̄ tū vis humile qꝺ ad bonas ꝑtineat lr̄as. nedū hosce ꝟsus tā/
ta Romani sermonis mūdicie. tanq̃ ad bonos mores ꝯducibiles Quā/
q̃ cur me pudeat in hoc genere pauculas horas collocare. in q̄ non pauci
scriptores greci nō mediocri cū laude sunt versati Nā extāt ꝛ hodie The
ognidis sentētie Phocylidis ꝛ Pythagore p̄cepta. nō abs re aurea dicta
Deniq̃ si mihi indecoꝝ esse volūt. emēdasse hec tā humilia ꝛ explanasse
multo fedius erit. eadē ꝛ deprauata fuisse. ꝛ (qꝺ ipoꝝ liquet ꝯmentarijs)
ista tam puerilia nō intellecta fuisse ab his viris. q̄ se nihil nescire putant.
Nam Publij Mimos quis ꝯtemnat. quos Aulus Gellius lepidissi/
mos Seneca disertissimos vocat. cuiusq̃ s̄nias (vt idē testaꝛ) nō pigu/
it summos etiā rhetores emulari.. Addidimus ꝛ septē sapientū celebria
dicta. ꝛ hoīs christiani institutum. quod nos carmine dilucido magis q̃
elaborato sum⁹ interpretati. conscriptū sermone Britānico a Joāne Co/
leto. quo viro non aliū habet mea q̄dem sententia Anglorum imperium.
vel magis pium. vel qui Christū verius sapiat. Hoc quicquid est labo/
ris tibi nūcupandū duximus mi Neui ornatiss. simul vt habeas qꝺ tuis
prelegi cures alumnis. quos nulla neq̃ litterarū neq̃ moruꝫ barbarie si/
nis infici simul. vt hoc qualecūq̃ monumentū non sinat nostram necessi/
tudinem intermori. quod eq̄dem ita assecuturum me confido. quū ꝓpter
natiuam tuam humanitatem. ac vetus in me studium. tum etiam q̄ hac
lucubratiūcula tuo satisfaciam desiderio. qui iam olim (vt mihi Dorpi⁹
noster narrauit) summopere expetas sententias probati cuiuspiaꝫ aucto/
ris ita expoliti. vt ꝛ animos adulescentū ad virtutes. ꝛ linguas ad rectaꝫ
eloquutionem forment. quoꝝ vtrūq̃ nisi he Catonis ac Publiane. septē
q̃ sapientum sic castigate atq̃ elucidate faciāt. nulle faciant. Bene vale.
Louanij. Anno. M. D. xiiij. Kal. Aug.

Jo. coletus

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0004-1

¶ Libellus elegātissimus qui inscribit̄ Cato. de p̄ceptis vite ꝯmunis Erasmo Roterodamo Castigatore ⁊ interprete

CUm aīaduerterē q̄ȝ plurimos hoīes grauiter errare in via moꝝ succurrēdū. ⁊ ꝯsulēdū eoꝝ opinioni fore existimaui. Maxime vt glīose viuerēt. ⁊ honorē ꝯtingerent. Nūc te fili charissime docebo q̄ pacto mores animi tui ꝯponas. Igit̄ p̄cepta mea ita legas vt intelligas Legere em̄ ⁊ nō in(telligere negligere ē

¶ Itaqȝ deo supplica. Prima pietas ē in deū

¶ Parentes ama. Proxima in parentes.

¶ Cognatos cole. Tertia in reliq̄s cognatos. Supplicamꝰ deo sacrificijs. Amamꝰ parētes. dū obseruamꝰ ⁊ obseq̄mur. Colimꝰ cog(natos officijs ⁊ ꝯsuetudine vite

¶ Magistꝛ metue. Olim dabat̄ ingenuis pueꝛ̄ pedagogꝰ quē vererent̄. Nūc magistꝛ vocāt. ⁊ aīaduertere p̄ boꝝ p̄prietatē. Deo supplicādū est. Parentes amādi. Cognati colendi. Magister metuēdꝰ q̄ppe seruꝰ plerūqȝ

¶ Datū serua Q̄d tue creditū ē fidei id serua. veluti depositū

¶ Foro te para. Id est his artibꝰ exerceas vt possis in foro v̄sari. h̄ est in causis agēdis. Nā hic erat olim p̄mꝰ gradꝰ ad honores summos. Legi in q̄busdā codicibꝰ. foro pare. i. accōmoda te rebꝰ p̄sentibꝰ. quēadmodū dicimus vti foro

¶ Cū bonis ambula. Cū optimis habeto ꝯsuetudinē. nā p̄mū talē te iudicabūt cū q̄libꝰ ꝯspexerint te ꝯsuetudinē agere. deinde bonoꝝ ꝯuictu redderis melioꝛ

¶ Ad ꝯsiliū ne accesseris añq̄ȝ voceris. Ne ingeras teip̄m alienis negocijs. s; accersitꝰ accedas

¶ Mūdus esto. i. neqȝ sordidꝰ neqȝ luxuriosus. s; elegāti mūdicie

¶ Saluta libenter. Conciliat em̄ ea comitas. ⁊ affabilitas multoꝝ beneuolentiā. ⁊ alit partam

Maiori cede. Id est noli certare cū potentioribꝰ

¶ Minori parce. Id est noli seuire in eos q̄ sunt inferiores. s; illis ꝯcede nōnihil

¶ Rem tuā custodi. Ne p̄fundas temere facultates tuas. ne vel turpiter egeas. vel turpius rem pares

¶ Uerecūdiā serua. Id ē p̄ua te īcōtaminatū ac puꝝ ab inq̄namētis libidinū. Castū em̄ verecūdū; d̄r. Est aūt etatis flos his periculis obnoxiꝰ

¶ Diligentiā adhibe. Cura in om̄i re plurimum valet. Negligentia semp comitē habet infelicitatem.

¶ Libros lege. Nā ex his cito discit̄ q̄d lōgo vsu vix asseq̄ q̄as

¶ Quos legeris memento. Nā q̄daȝ onerāt se lectione alia sup alia ingerētes. neqȝ q̄cq̄ȝ insculpūt memorie

¶ Familiā cura. Domestica negocia tibi curāda sunt. nō aliena

¶ Blandus esto. Id est comis in ꝯgressu

¶ Irasci ab re noli. Ne sis morosus. nam omnino non cōmoueri stipitis est potius q̄ȝ hominis

¶ Neminē irriseris. Est eñi argumentū arrogantis stulticie
¶ Uel miserꝝ ne irriseris. Sic eñi q̄dā codices habent
¶ Mutuum dato
¶ Cui des videto. Est q̄dē aliq̄n danda pecunia mutuo. ſꝫ nō q̄bus libet. sed reddituris bona fide. ſꝫ dignis officio
¶ Judicio adesto. Adsunt aduocati. ꝛ id olim erat officiū p̄cipuūꝫ in amicos adesse in iudicijs
¶ Conuiuare raro. Sepius vocare ad ↄuiuiū exhaurit substātiā. Sepiꝰ ire ad ↄuiuiū sordidū ē. At rariꝰ id facere hūanitatis est
Qđ satis est dormi. Hoc est nō ad voluptatē. ſꝫ necītatē nature
¶ Jusiurandū serua. Non est temere iurandū. qđ autē iuraris p̄stā dum est. nisi scelus sit qđ iuraris
¶ Uino te tēpera. Esto moderatus in vino. vel abstine a vino. naꝫ adulescenti dare vinū est oleū igni addere
¶ Pugna p̄ patria. Pugnandū est nō pro quauis re. sed pro defen sione patrie. nam Heluetioꝝ more mercede pugnare turpissimum est. ꝛ plus q̄ꝫ gladiatorium
¶ Nil temere credideris. Jd ē ne facilꝰ sis ad credēda q̄uis q̄ dicūt.
¶ Tu te ↄsule. A teipso pete ↄsiliū. q̄ te tuaq̄ꝫ optime nosti
¶ Aut tuto ↄsule. Jd ē caue a ↄsilijs p̄iculosis. tuta ↄsilia seq̄re.
¶ Meretricem fuge.
¶ Lr̄as disce. Etas eñi p̄ma studio lr̄aꝝ optime coercet̄ a scortis
¶ Nil mentiri debes. Turpe in puero oñe mendaciū
¶ Bonis benefacito. Beneficia non sunt conferenda nisi in bonos alioqui pereunt
Maledicꝰ ne esto. Jd ē a ↄuitijs tēpera. neqꝫ carpas vitā alicuius
¶ Existimatōem retine. Bonā famā tuere ne p̄das. perit eñi facile
¶ Equū iudica. Jd ē nō ad lucrū aut grām. ſꝫ ad regulā eq̄tatis.
¶ Parētes patiētia vince. Ferēdi sunt parētes. etiā iniq̄ores
¶ Beneficij accepti memor esto. Nā dati pulchꝝ est obliuisci.
¶ Ad p̄toriū stato. Multa eñi discūtur in agendis causis
¶ Cōsultꝰ esto. i. calleas sciāꝫ ꝛ morē iurꝭ vt possis amicis opitulari
¶ Utere virtute. Nō viribꝫ neqꝫ dolo
¶ Iracūdiā tēpera. Ante monuit nō esse irascendū sine causa. nunc admonet iustā etiā iram moderandā esse
¶ Trocho lude ¶ Aleas fuge. Trochus ↄuenit pueris. Alea in famis erat apud gentiles. nūc p̄ncipū christianoꝝ lusus est.
¶ Nil ex arbitrio virium feceris. Tyrannicum eñi est respicere q̄ꝫtū possis. non q̄ꝫtum liceat
¶ Minorē te ne ↄtēpseris. Ne fastidias inferiorē te. qđ est elati. non cordati
¶ Aliena ↄcupiscere noli. Esto ↄtētꝰ tuis
¶ Coniugē ama. Ut omniū fortunaꝝ sociam.
¶ Liberos erudi. Filios castiga ꝛ institue

¶ Patere legem quā ipse tuleris   Quā ꝯditionē prescribis alijs eadem vtere ipse in alios
¶ Pauca in ꝯuiuio loquere   Ut sit alijs etiā loquendi locus
Illud stude qđ iustum est   Qđ turpe factu est id ne affectes
¶ Amorē libēter ferto   Odiū oibꝫ modis fugiendū est
Amor āplectēdꝰ etiā si qs parꝫ dignꝰ q̇ redamet. tn̄ amari te patere

SI deus est animus nobis vt carmina dicūt
Hic tibi precipue sit pura mente colendus

Vulgꝰ existimabat deū placari victimis pecudū. rebusqꝫ corporeis. Verū cū deꝰ ipe sit animꝰ. hꝫ est mens nō corpꝰ. ꝛ ꝯsentaneū ē sile gaudere sili. potissimū colēdꝰ est puritate mētis. Quin ꝛ hodie vulgꝰ xpianorꝫ corporeis q̇busdā ceremonijs colit deū. cū grauissimꝰ cultꝰ sit animē pietas Tales em̄ adoratores q̄rit pater q̇ in spū adoret. cū ipe sit spūs Nulla gratior pietas diuis q̄ꝫ si vitā illorꝫ imiterꝫ. hꝫ ē tolerātiā. māsuetudinē castimoniā. atqꝫ hec animi sunt. Animꝰ est deꝰ. fac q̄ꝫtū potes a corpe te abducas. ꝛ ad illū q̄ꝫtū potes accedas. ꝛ gratissimū imolarꝫ sacrificium. Pura mēte. nā vulgꝰ lotꝫ manibꝫ ac pedibꝫ ad sacrū accedebat. Tu mētē purga Huiꝰ sordes deū offendūt q̇ videt ea q̄ sꝫ i aio nō in corpore. Si deꝰ. si hꝫ nō dubitātis ē sꝫ rōcinātis. vt carmina. Nā Virgilius in sexto. deū spm̄ ꝛ mentē vocat Precipue. vt intelligas nō dānari cultū corpalē. sꝫ hūc tamen esse deo gratissimū.

Plus vigila semper. nec somno deditus esto
Nam diuturna quies vitijs alimenta ministrat.

Sēsus ē. cū vita vigilia sit iuxta Pliniū cauēdū ē ne maximā vite ptē somno pdamꝰ. p̄sertim cū e somnolētia vitia mlta nascāt ꝛ corpis ꝛ animi

Uirtutem primam esse puto compescere linguam
Proximus ille deo. qui scit ratione tacere

¶ Prima .i. summa maxiaqꝫ vtꝰ ē moderari linguā ne q̇d temere loq̄ris Deꝰ em̄ q̇ sapiētissimꝰ ē raro loq̇t. ꝛ nō nisi necaria. cū nihil nō videat. nihil nō itelligat. Itaqꝫ primꝰ est deo q̇ sapiēter ꝛ animi iudicio nouit tacere

Sperne repugnando tibi tu contrarius esse
Conueniet nulli qui secum dissidet ipse

¶ Qui secū ipe pugnat nec sibi ꝯstat. huic cū alijs cōuenire nō pt. hoc est qui moribꝫ est inequalibꝫ. nec vllo certe vite instituto. is non est aptus ad aliorum consuetudinem

Si vitam inspicias hominū. si deniqꝫ mores
Cum culpent alios. nemo sine crimine viuit

¶ Mortales. aliorū notant vicia. sua nemo videt. cum nullus vitijs careat si quis ꝓpius vitam ac mores excutiat

Que nocitura tenes. q̄ꝫuis sint chara relinque
Utilitas opibꝫ preponi tempore debet

¶ Aliquoties expedit in loco res charissimas abijcere. si perículū adferāt veluti gēmas ꝛ aurū. ꝙ̄ vita sit in tuto. aut voluptates ꝙ̄ valetudini ꝯsula mus. Nō eñ voluptas spectari debet. sed vtilitas.

Constans ꝛ lenis vt res expostulat esto

Temporibus mores sapiens sine crimine mutat

¶ Pro tpe licet alios atqꝫ alios mores sumere. vt mō grauis sis mō le nis. hoc est placidus ac remissus ꝓ re. procꝫ loco

Nil temere vxori de seruis crede querenti

Sepe etenim mulier. quem coniunx diligit odit

¶ Illud vxoribꝰ ferme peculiare ē. vt maritos instigēt in seruos. Vñ mo net ne temere fidē habeāt huiusmodi querelis

Cumqꝫ mones aliquem. nec se velit ipse moneri

Si tibi sit charus. noli desistere ceptis

¶ Nō satis est leuiter admonere peccātē amicū. vrgēdꝰ est insistendū. vt vel iprobitate vincas. si qd erit qd ad famā illiꝰ aut salutē ptineat

Contra verbosos noli contendere verbis

Sermo datur cunctis. animi sapientia paucis

¶ Si cū cordatis agas nō est opus mltis vbis. Si cū stulto. frustra ꝯtē das. ꝓpterea ꝙ stulticia verbosissima sit

Dilige sic alios vt sis tibi charus amicus

Sic bonus esto bonis. ne te mala damna sequantur

Sic amicꝫ vtere vt ipe tibi sis ꝓximꝰ. Sic alijs bñfac ne tibiipi noceas

Rumores fuge. ne incipias nouus auctor haberi

Nam nulli tacuisse nocet. nocet esse locutum

¶ Ne quid in vulgus sparserꝫ ꝓpterea ꝙ rumor sepenūero in eiꝰ caput re cidit a quo ꝓfectus est. Si rumor nihil hꝫ periculi. tñ nihil nocet siluisse. si quid hꝫ. nocet locutum est

Rem tibi promissam. certo promittere noli

Rara fides ideo. quia multi multa loquūtur

¶ Noli certo ꝓmittere cuiqꝫ alieni ꝓmissi fiducia. qd in te sitū est id p̄stare potes. Alienā fidē p̄stare nō potes Et vulgꝰ hominū ad pollicēdū facilli mū. In prestando sepe fallit

Cum quis te laudat. iudex tuus esse memento.

Plus alijs de te ꝙ̄ tu tibi credere noli

¶ Ne teipm estimaris alioꝝ laudatōe. sed tua ipiꝰ ꝯscia. Teipm interro ga qualis. ꝛ si animꝰ tibi rñderit te longe aliū eē ꝙ̄ ille te facit. magis cre dere debes tibiipsi cui notior es ꝙ̄ alijs.

Officium alterius multis narrare memento

Atqꝫ alijs cum tu benefeceris ipse sileto.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0008-4

¶ Beneficij accepti meminisse optz. obliuisci dati. Qui dat bñficiū. eius est dissimulare se dedisse. ne ɔmemorādo videatur oprobare. Ei⁹ q̄ accepit est passim p̄dicare ne videatur ingratus ⁊ immemor. a

Multorum cum facta senex ⁊ dicta recenses

Fac tibi succurrant. iuuenis que feceris ipse

¶ Senes q̄ multa viderūt ⁊ audierūt. multoꝝ dicta factaqȝ solēt referre. Sȝ curādū est vt ita nos geram⁹ in iuuētute. vt in senectute succurrat nobis. nō solū q̄d alij recte dixerint aut fecerint. verū etiā qđ nosipsi

Ne curres. si quis tacito sermone loquatur

Conscius ipse sibi de se putat omnia dici

¶ Cū videris q̄sdaȝ inter se secreto colloq̄. ne statim suspiceris eos male de te loq̄. Nā id signū est hoīs male sibi ɔscij

Cum fueris felix que sunt aduersa caueto

Non eodem cursu respondent vltima primis

¶ In rebꝫ secūdis ne q̄d accidat aduersi cauēdū est. solet eī̄ fortuna sep̄ pl⁹ v̄ti in diuersum. ⁊ letis initijs addere tristē exitū. Ergo cū res secūde sunt maxime. tū̄ maxime meditādū ē quo pacto aduersam fortunā feras Ne si inexpectata venerit ⁊ iprouisuȝ te opp̄sserit calamitas. succūbas.

Cum dubia ⁊ fragilis sit nobis vita tributa

In morte alterius spem tu tibi ponere noli

¶ Legēdū ē h̄ heredipetis. ⁊ q̄ testamētꝫ inhiāt. Fit eī̄ sepenumero vt q̄ mortē alteri⁹ expectabat. p̄or ip̄e moriatur. etiā si iunior aut robustior fuerit. Nā ip̄a hoīs vita fragilis ⁊ incerta res est. ⁊ q̄uis casu abrūpitur

Exiguum munus. cum dat tibi pauper amicus

Accipito placide. plene ⁊ laudare memento

¶ Munera sunt estimāda nō suo p̄cio. sed aīo donātis. Ita legim⁹ summos p̄ncipes aquā caua manu haustā ⁊ malū oblatū summa cū alacritate pinde vt maximū munus accepisse Accipito placide. alacri vultu vt ostēdas tibi gratū esse. Et plene. i. nō maligne. sȝ candide vt p̄e te feras pro exiguo munere te multū debere

Infantem nudum cum te natura creauit

Paupertatis onus patienter ferre memento.

¶ Cū natura nos nudos p̄duxerit. satis itelligere possum⁹ diuitias alienas eē. neqȝ s̄m hoīs naturā. Si mēbꝝ p̄dis. est fortasse qđ doleas aliq̄d tui decessit. sin opes auferūtur aut nō ɔtingūt. noli valde cruciari. Siq̄dem in his q̄ vere sunt hoīs. nihilo plus h̄nt reges q̄̄ tu paup. Vis scire quid vere tuū sit. cogita q̄d habueris cū nascereris

Ne timeas illam. que vite est vltima finis

Qui mortem metuit. quod viuit perdit idipsum

¶ Qui mortē timet nō solū non effugit mortē. sed insup hocip̄m vite qđ datur perdit. Nā anxie viuere nō est viuere.

Si tibi pro meritis nemo respondet amicus

Incusare deum noli. sed teipse coerce

¶ Nihil est acerbius q̃ amic⁹ ingrat⁹. Qđ tñ si acciderit nõ est imputã dũ deo tanq̃ illi⁹ acciderit culpa. ſʒ teipm̃ coerce ne denuo benefacias ingratis. Quidã em̃ si benefaciẽtib⁹ fortuna nõ rñdeat. superos incusant dicentes eos nõ habere rõnem recte factoꝝ. cuʒ eius acciderit culpa. qui sine delectu contulit beneficium

Ne tibi quid desit. quesitis vtere parce

Vtq; quod est serues. semper tibi deesse putato

¶ Vtere parce. id est modice nõ ꝓfuse. quesitis. i. partis Et vt serues qđ habes. ſꝑ imaginare tibi deesse vt semꝑ aliq̃d addas. sera aũt (vt inquit Hesiodus) in fundo parsimonia est

Quod prestare potes. ne bis promiseris vlli

Ne sis ventosus. dum vis vrbanus haberi

¶ Qđ nõ possis efficere. ne semel q̃dẽ est ꝓmittẽdũ ne temere facias Porro qđ p̃stare possis. id iterũ atq; iteꝝ ꝓmittere iactãtie est. nõ humanitatꝭ Molesta est verbosa ꝓmissio. molestior exprobratio

Qui simulat verbis. nec corde est fidus amicus

Tu quoq; fac simile. sic ars deluditur arte

¶ Erga eũ qui fuco vtit᷑. tu item ꝯtra vtere fuco. ⁊ iuxta ꝓuerbiũ Cretiza ꝯtra cretẽsem. Satius est retinere simulatũ amicũ q̃ reddere apertũ inimicũ. Id em̃ fiet si ostẽderis te sentire fucũ

Noli homines blandos nimium sermone probare

Fistula dulce canit. volucrem dum decipit auceps

¶ Sẽꝑ suspecta sit tibi blãdiloquẽtia Nec estimes hoĩes bonos ex dictꝭ ſʒ ex bñfactis. Insidiat᷑ tibi q̃sq̃s admodũ blãd⁹ est Memẽto sic capi ⁊ allici aues. videlʒ imitatõe vocꝭ. ⁊ assentatõe maxima ꝑs hoĩm capit᷑

Si tibi sint nati. nec opes. tunc artibus illos

Instrue. quo possint inopem defendere vitam

¶ Artẽ vt hʒ ꝓuerbiũ. nõ solũ q̃uis terra. ſʒ q̃uis etiam alit fortuna. Vñ certissimũ viaticũ est ars. q̃ quocũq; terraꝝ venias. defendit ab egestate. At nũc vulg⁹ liberos suos diuitum aut p̃ncipum ministerijs dedicat. vbi duo simul maxima discant mala. luxum ⁊ ocium

Quod vile est charum. quod charum est vile putato

Sic tibi nec parcus. nec auarus habeberis vlli

¶ Qđ vulg⁹ magni facit. tu ꝯtemne. Qđ vulg⁹ negligit tu magni facito Ita fiet vt nec tibi sis parc⁹ Audebis em̃ vti. q̃ nõ magni facꝭ Neq; cuiq̃ videberis auar⁹ cũ nõ expetes auide. neq; seruabis attẽte q̃ cupiũt illi. Vulg⁹ plurimi facit diuitias. Minimi facit ꝓbitatẽ ⁊ eruditõeʒ Tu inuerte estimatõem Res aũt cuiq; tales sunt. q̃lis ẽ de his opinio. Vulgus lautã rẽ putat pauonẽ aut rhombũ Tu ꝯ vilẽ rẽ putato. ⁊ puta rẽ ẽẽ lautissimã oui. galline recẽs. lactuca pullũ gallinaceũ Ita nec tibi videberꝭ sordidus cum habeas lauta tuo iudicio. nec aliorum expetes lauticias q̃ tibi viles sunt

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0010-5

Que culpare soles. ea tu ne feceris ipse
Turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum.

¶ Turpe est id ꝯmittere te. qđ doces alios nō esse ꝯmittendū. Uita turpis abrogat auctoritatē docenti

Quod iustum est petito. vel quod videatur honestū
Nam stultum est petere. quod possit iure negari

¶ Qđ inhonestū est. a nemine petendū est. Null⁹ em̄ dz cuiq̄ȝ in re turpi morē gerere. Aut sic. qđ iniustū ē .i. qđ nō debet̄ iure negari pt. Ergo nō a q̄uis petas. sȝ ab eo cui⁹ officiū est p̄stare qđ petis. neq̄ȝ q̄duis. sȝ qđ cū honestate ꝯiunctū est. Nā id petit̄ aliq̄n̄ ⁊ ab is. q̄ nō debent

Ignotum tibi. tu noli preponere notis
Cognita iudicio constant. incognita casu

¶ Ne facile ꝯmutes nota cū ignotis. puta amicū vel rē vel vite gen⁹ Notis em̄ ꝯmodi⁹ vteris de q̄bꝫ iudicare potes. q̄ si bona sunt. recti⁹ vteris. Sin mala facili⁹ tolerabis. Qn̄quidē iuxta Plautū nota mala. mala non sunt Ignota vero cuiusmodi futura sint. incertū est. Fit aūt sepenūero. vt q̄ in expetendo putaris p̄ma. in experiendo repudies

Cum dubia incertis versetur vita periclis
Pro lucro pone diem quicunq̄ȝ laboras

¶ Planudes grec⁹ legit in certis vt sint due dictōes Cū igit̄ vita ꝑ se icerta. v̄sef̄ in ꝑiculis certis. vnūquēq̄ȝ vite diē in lucro depura. vnusq̄sq̄ȝ em̄ dies poterat esse vltim⁹. ⁊ incertū erat an tibi ꝯtingeret. Ergo in tot vite ꝑiculis q̄cūq̄ȝ dies nō eripit̄. is in lucro est iputand⁹. Quicūq̄ȝ laboras .i. q̄cūq̄ȝ sollicit⁹ es. ⁊ angeris hui⁹ vite malis. Tametsi nō ignoro Planuden sec⁹ exposuisse. Sȝ nō est snia illū ꝑ oīa seq̄. Nā mihi magis ꝓbat̄ vt legam⁹ incertis vnica dictōne ad hūc modū. cū vita dubia v̄sef̄ .i. iactet̄. incertis ꝑiculis .i. casibꝫ. Nā ꝑicula hoc min⁹ a nobis vitari possunt. qđ incerta sunt. vitasti naufragiū. nō vitasti ruinā. vitasti bellū. incidis in latrones. vitasti pestem. morderis a vipera. Mille ꝑiculis obnoxia ē hoīs vita. atq̄ȝ his q̄dem incertis ⁊ ineuitabilibꝫ.

Uincere cum possis interdū cede sodali
Obsequio quoniam dulces retinentur amici

¶ Nihil hoc disticho elegāti⁹ fingi potuit obsecūdādū aliq̄ties amicis. ⁊ de tuo iure ꝯcedendū. Siq̄dem ea facilitas ac morigeratio retinet amicos in amicicia. Cōtra q̄dā dū obstinate rixant̄ de lana caprina. malunt amiciciā rescindere. q̄ȝ vlla in re obseq̄ animo amici.

Ne dubites cū magna petas. impendere parua
His etenim rebus coniungit gratia charos.

¶ Amicicia constat officijs mutuis. ⁊ iuxta ꝓuerbiū. manus manū fricat. Gratiā hic vocat deā beniuolentie

Litem inferre caue. cum quo tibi gratia iuncta est
Ira odium generat. concordia nutrit amorem

¶ Cauendū est ne ꝑ iracundiā lis incidat cū amico. ꝓterea qđ ex iurgio

residet in animis vestigia quedā q̄ beneuolentiā vertūt aliq̄tiēs in odiū. Et nō optime coire solet semel rescissa concordia. Ergo morositas oīs et asperitas debet abesse ab amicicia

Seruorum ob culpam cum te dolor vrget in iram
Ipse tibi moderare. tuis vt parcere possis

¶ Ne punias seruū aut discipulū quādiu senseris te ira ↄmotū. Pessimus eīm auctor rerū gerendarū ira. sȝ prius tēperes animo tuo. vt sedata iracūdia vel ignoscas vel mitius punias. Ita phūs quidam. punirē te (inq̄t seruo) ni iratus essem. Et Plato sublato in seruū baculo. rogatus q̄d ageret. ego inq̄t castigo hūc intēperantē. seipm significans ira concitū

Quem superare potes. interdū vince ferendo
Maxima enim morū semper patientia virtus

Maximi animi est cū possis vincere. pati tñ vt vincaris. ꝛ negligere aduersariū. Hac ꝟtute inter morales nō est alia prestantior.

Conserua potius que sunt iam parta labore
Cum labor in damno est. crescit mortalis egestas.

¶ Facilius ac tutius est seruare qd tuo labore quesitū est quā sarcire. qd ꝓfusione diminueris ac detraxeris. Cū eīm laborat integra re. facile defendit inopia. verū cū laborat in damno faciēdo. increscit ꝛ obruit nos egestas.

Dapsilis interdum notis charis ꝛ amicis
Cum fueris felix. semꝑ tibi proximus esto.

¶ Cū tu felix. hoc est lauta fortuna fueris. īterdū sis dapsilis. i. liberalis. notis. charis. ꝛ amicis. Notis vt vicinis. charis. q̄s diligis. amicis. vt cognatis. Semꝑ tibi ꝓximus esto. interdū in illos sis beneficus. in teipm sp̄. Et ita amicis sis amicus. vt tibiipsi sis amicissimus.

¶ Liber Secundus

Telluris si forte velis cognoscere cultus
Uirgilium legito. quod si mage nosse laboras
Herbarum vires. Macer tibi carmine dicet
Si Romana cupis. ꝛ punica noscere bella.
Lucanū queras. qui Martis prelia dicet
Si quid amare libet. vel discere amare legendo
Nasonem petito. Sin autem cura tibi hec est
Ut sapiens viuas. audi. quo discere possis.
Per que semotum vicijs traducitur euum
Ergo ades. ꝛ que sit sapientia disce legendo

¶ Interpretatio.

¶ Ex alijs poetis alia licebit ↄgnoscere. Uirgilius ī libris Georgicon docet agriculturā. Macer tradit vires herbarū. quāquā alius quispiā fuit hic Macer. quā is quē habemus vulgo. ni fallor. Lucanus narrat romanorū ciuilia bella. vbi le

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0012-6

gēdū arbitror ciuica. p punica. Nihil enī de punicis bellis scripsisse legit Lucan⁹. Ouid. tradit artē amādi. et in Elegijs docet amores. Qđ si cupis artē et rōnē recte brēqꝫ viuēdi cognoscere. hūc librū legito. is te docebit nō vulgares artes et nugas. sꝫ q̄ pacto vitā exigas semotā. i. liberā et imunē a vitijs.

Si potis. ignotis etiam prodesse memento

Utilius regno. meritis acquirere amicos

¶ Nō solū in amicos oportet eē bñficiū. verū ignotis q̄qꝫ cōciliādi sunt. ac deuinciēdi bñficentia. si mō possis prodesse. vtili⁹ enī est q̄ plurimos amicos parare meritis. i. bñ factis. q̄ parare regnū. Regnū enī eripi pt. amici succurrēt eiecto. et firmiores sunt q̄s bñficio adiūxeris. q̄ q̄s ptāte pmas.

Mitte arcana dei celumqꝫ inq̄rere quid sit

Cum sis mortalis. que sunt mortalia cura

¶ Juxta socratis sniam Que supra nos nihil ad nos. admonet vt omisso studio naturalis Philosophie. ea curem⁹ q̄ ad vitā humanā ptinent. hꝫ est ad mores componendos.

Linque metum lethi. nam stultum est tempore in omni

Dum mortem metuis amittis gaudia vite

¶ Eandem sententiā legis in priori libro

Iratus de re incerta contendere noli

Impedit ira animum. ne possit cernere verum.

¶ Pyrrhus admonere solitus est tyrones ne irascerent. at multo magis oportet cauere iracundiā eos q̄ disputāt. Melius enī iudicat. q̄ vacat ira. Contra ira obstat animi iudicio.

Fac sumptum propere. cum res desiderat ipsa

Dandum etenim est aliquid cū tempus postulat. aut res

¶ Equidē opinor prompte legendū. p propere. Sumptū q̄ necessario faciend⁹ est libēter et prompte facito. ne videaris grauatim facere. Nā aliqd omino insumendū est. nō passim. sꝫ q̄ties tps aut causa postulat. hꝫ est in nuptijs. in festis. item in amicos

Quod nimiū est fugito. paruo gaudere memento

Tuta mage est puppis. modico que flumine fertur

¶ Humilis fortuna tutior est q̄ excelsa. vt nauis tutior est que in paruo est flumine. q̄ que in pelagi fluctibus natat

Quod pudeat. socios prudens celare memento

Ne plures culpent id qđ tibi displicet vni

¶ Ne idicauerꝭ amicꝭ. aut ne cōmittas testib⁹ alijs. cui⁹ te facti pudeat. Ne plures rephēdāt si scierint id qđ vni tibi displicet. si sol⁹ tibi cōsci⁹ fuerꝭ. hꝫ ē. si qđ peccas. pecces absqꝫ arbitris. Nec hāc sniā itellexit grec⁹ Planudes

Nolo putes prauos homines peccata lucrari

Temporibus peccata latent. et tempore parent

¶ Ne putes nocētes lucrari. hꝫ est. impune auferre sua petā. Latēt q̄dē. sꝫ ad tps. postea parēt. i. manifestant. Tēpus enī et celat et aperit oīa.

Corporis exigui vires contemnere noli
Consilio pollet. cui vim natura negauit
¶ Noli ꝯtēnere inimicū. licet sit pusillo corꝑe. Nā sepe qḋ corꝑis virib⁹ detractū est. natura addit ingenij virib⁹. Quāq̄ hec sn̄ia lati⁹ patꝫ. nempe hoīem nō estimandū ꝓceritate. roboreq̄ corꝑis. sꝫ animo potius.

Quem scieris non esse parem tibi. tempore cede
Victorem a victo superari sepe videmus.
¶ Si senserꝭ tibi rē eē cū potētiore. cede ad tp̄s. ꝛ sine penes illū eē victoꝛriā. Nā īcidit sepenūero oportunitas vt mutatis vicib⁹ rerū vincat q̇ victus fuerat. ꝛ supioꝛ sit q̇ fuit inferioꝛ. Cōuenit cū illo vir fugiēs ꝛ denuo pugnabit. Quidā stulta ꝯtinacia statiꝫ aut vincere volūt. aut pessundari.

Aduersus notum noli contendere verbis
Lis minimis verbis interdum maxima crescit.
¶ Eandē sentētiā ꝛ ante legisti. cū familiarib⁹ rixandū nō est. qḋ summa discordia soleat nasci ex verbulis leuissimis.

Quid deus intendat noli perquirere sorte
Quid statuat de te. sine te delibrat ipse.
¶ Nec hāc sn̄iaꝫ recte ꝟtit Planudes. Ne sortilegijs ac malꝭ artib⁹ īq̇ras q̇d de te futuꝝ sit. Qm̄q̇dē id de⁹ sciri nō vult Neq̄ em̄ te ī ꝯsiliū adhibet cū aliq̇d decernit de te. qḋ si te vellet id scire. nimiꝝ accerseret te in ꝯsiliū

Inuidiam nimio cultu vitare memento
Que si non ledit. tamen hanc sufferre molestum est
¶ Et hāc sn̄iam nō recte ꝟtit Planudes. Ne nimio splendore strepituq̄ vite ꝯflaueris tibi hoīm odiū. q̇ tametsi nō possint te ledere. tn̄ molestū ē viuere obnoxiū odio multoꝝ. vt ꝑ se iucundū est om̄ib⁹ esse charꝝ. etiam si nihil vtilitatis inde capias

Esto animo forti cum sis damnatus inique
Nemo diu gaudet. qui iudice vincit iniquo.
¶ Ne abijcias animū si aduersari⁹ vicit te ꝑter ius. Nec em̄ diu exultaꝛbit sꝫ qḋ ꝑꝑerā ꝓnūciauit iudex. id de⁹ reiudicabit

Litis preterite noli maledicta referre
Post inimicicias iram meminisse maloꝝ est
¶ Post reditū in gratiā nō oꝑtet litis ante acte ꝯuicia refricare. sꝫ obliꝛuisci supioꝝ iniuriā. Finita em̄ simultate deꝫ ꝛ irarū esse finis. sec⁹ aūt faceꝛre maloꝝ est. greci vocāt mnisikakisai verbo videlicet infami.

Nec te collaudes. nec te culpaueris ipse
Hoc faciunt stulti quos gloria vexat inanis.
¶ Teipm nec vitupes nec laudes. vtrūq̄ em̄ videꝭ affectārꝭ inanē gloriā Nā ꝛ q̇ se vitupat ob id facere videꝭ. vt refellaꝭ ab alijs ꝛ diuersa audiat.
Utere quesitis modice. cum sumptus abundat
Labitur exiguo. quod partum est tempore longo

Cato 7.

¶ Sera in fundo parsimonia. dũ adhuc multum supest. incipe parcius vti. citius em̃ effluũt parta q̃ colligũtur.

Insipiens esto cum tempus postulat aut res.

Stulticiam simulare loco. prudentia summa est

¶ Aliqñ deponẽdũ est supciliũ. z remittẽda seueritas. vt i ꝯuiuijs. i lusu deponẽda ꝑsona sapiẽtis sumẽda ꝑsona stulti. p̃sertim inter stultos. ac ita vt stultũ agas. nõ vt stult⁹ fias. Sũma em̃ prudẽtia ẽ fuire tpi Loco. i. cũ est oportunũ. ita Terẽtius in loco vero laudo

Luxuriam fugito. simul z vitare memento

Crimen auaricie. nam sunt contraria fame

¶ Pugnãt inter se lux⁹ z auaricia. nã alterꝫ ẽ ꝓfusi. alterꝫ sordidi. Vtrũq3 vitiũ iuxta fugiẽdũ ẽ. vtpote qꝺ fedã pariat famã. Siqdẽ q̃ nimiũ parci sũt audiunt kyminon pristai. i. cumini sectores. z sykamerize. i. ficos diuis de similia q3. q̃ luxu sua ꝓfundũt. nepotes z lurcones appellant

Noli tu quedam referenti credere semper

Exigua est tribuenda fides qui multa loquũtur

¶ Nõ statim hñda fides his q̃ sp aliqd noui rumoris adferũt. de q3 alio rũ factis nũciãt aliqd. Parũ em̃ credẽdũ his q̃ multa loquũtur. ꝓpterea qꝺ huic vitio vanitas soleat esse adiuncta

Quod potu peccas ignoscere tu tibi noli

Nam nullum crimen vini est. sed culpa bibentis

¶ Vulg⁹ ita solet excusare sua peccã. vinuz in cã fuit. Bene poti⁹ hoc dixi verꝫ tibi ipsi imputa. nõ vino. qꝺ tuo vitio noxiũ fuit. nõ suo

Consilium arcanum tacito. committe sodali

Corporis auxilium medico commite fideli

¶ In reb⁹ arcanis z tacẽdis caue ne quẽuis ꝯsulas. s3 eũ dũtaxat cui⁹ fidẽ in tacẽdo ꝑspectã habeas. ne nõ solũ nõ opituletur. s3 ledat etiam z infamet Nec q3 em̃ corpis vitia cuiuis apis. s3 medico note fidei q̃ celet z succurrat

Successus indignos noli ferre moleste

Indulget fortuna malis vt ledere possit.

¶ In hoc ꝟsu m̃lti laborãt. Quidã s3 elidũt in successus verꝫ tu si tollas tu dictõez plane h̃ supuacuã. nihil supest scrupuli. Ne te crucier ꝓspitas q̃ nõnũq3 ꝯtingit indignis. nõ em̃ illis fauet fortuna. s3 insidiatur z illicit. vt postea grauius ledat.

Prospice qui veniunt. hos casus esse ferendos

Nam leuius ledit. quicquid preuideris ante

¶ Quicqd accidere p̃t homini. id añq3 accidat tecũ meditare. vt ne subi tũ sit si acciderit. Min⁹ em̃ cruciãt mala q̃ nõ accidũt inopinãti

Rebus in aduersis animũ submittere noli

Spem retine. spes vna hominem nec morte relinquit

¶ Cũ fortuna seuit. sustine teipm ai fortitudie. at fua reb⁹ secũdis. Ne abij cias spem q̃ sola nec morientẽ relinqt. q3 diu em̃ aia est. spes est. Et pixide

Pādore sola spes ī labro hesit Itē Oui. Uiuere spe vidi q̄ moritur⁹ erat

Rem tibi quam noscis aptam dimittere noli
Fronte capillata post hec occasio calua

¶ Quoties fortuna offert ꝯmoditatē aliquā. q̄ tibi sit apta. statim arripe nā occasio frontē hꝫ capillatā. vt ea p̄te teneri possit. veꝝ si semel se p̄terit ab occipitio calua est. vt iā app̄hēdi neq̄at. H̄ ē opportunitas cū ꝯtingit te neri p̄t. nō redit aūt cū voles si neglexeris. Hic admonēdū illud qḋ greci fingūt de deo cero. de quo nos copiose in prouerbijs

Quod sequitur specta. quodq̄ꝫ imminet ante videto
Illum imitare deum. qui partem spectat vtranq̄ꝫ

¶ Ex p̄teritis futura collige. Ex p̄teritis bn̄ aut sec⁹ gestis ꝯsiliū cape q̄ pacto futuris occurras. Exēplo iani dei Romani. quē bifrontē fingebat antiq̄tas ꝙ opteat prudētē virū prosso kai opisso. id ē a frōte ⁊ a tergo. vt inq̄t Homer⁹ habere oculos. illud aūt seq̄tur nos. qḋ p̄terijt.

Fortior vt valeas interdum parcior esto
Pauca voluptati debentur plura saluti

¶ Uite rōnē moderare magis ex salutis ac bone valitudinis rōne q̄ꝫ voluptatis Nō em̄ in morbo tm̄ opꝫ ab intēperātia cauere. verū etiā cū recte valem⁹ parcius vtēdū ē rebꝫ oibꝫ. nempe somno. potu. cibo. venere. lusu. ne in morbū incidam⁹. Et si nōnihil dandū est voluptati. multo plus tamen saluti. qua ꝑdita pereūt simul ⁊ voluptates oēs.

Judicium populi nunq̄ꝫ contempseris vnus.
Ne nulli placeas dum vis contemnere multos

¶ Nūq̄ꝫ optīa placēt m̄ltitudini. tn̄ sapiētis ē nō pugnare solū aduersus vniuersos. Nā frustra sapit q̄ solus sapit. cū oibꝫ desipere videat᷑

Sit tibi precipue quod primum est cura salutis.
Tempora ne culpes. cum sis tibi causa doloris

¶ Ante oīa bone valetudinis rōnē habe. ne si tua intēperātia in morbum incideris. postea pudore reijcias culpam in celi salubritateꝫ aut loci. sicuti vulg⁹ solet. Nā pleriq̄ꝫ morbi nobis accidūt ex intēperātia vite

Somnia ne cures. nam mens humana quod optat
Cum vigilat sperans per somnū cernit idipsum

¶ Quidā anxie obseruāt sua somnia. ⁊ ex his de futuris estimāt. cū somnia dormientiū nascant᷑ ex affectibꝫ vigilātiū. neq̄ꝫ p̄cēt q̄d sit euēturū. sed qḋ aliq̄n cogitaueris. dormienti representant

¶ Liber Tertius

Hoc quicunq̄ꝫ velis carmen cognoscere lector
Hec precepta feres que sunt gratissima vite
Instrue preceptis animum. nec discere cesses
Nam sine doctrina vita est quasi mortis imago

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0016-8

Commoda multa feres. sin autem spreueris illud
Non me scriptorem. sed te neglexeris ipse
¶ Hoc ē p̄emij loco Absq̧ rōne bñ viuēdi vita nō ē vita. ſ3 simulachrum mortꝫ Hoc carmē vtilissima vite p̄cepta tradit. si studeas cognoscere. sin spreueris. teip̄m ꝯtēpserꝫ nō scriptorē. si q̄dē tua res agit̃. nō illius

Cum recte viuas. ne cures verba malorum
Arbitrij nostri non est quod quisq̧ loquatur
¶ Si male de te loquūtur mali. cū tu nihil facias mali. esto cōtentus conscientia recte factoꝝ. Nā in te sitū est vt bene agas. Nō est in te situm q̄uo de te loquatur hic aut ille

Productus testis saluo tamen ante pudore
Quātumcunq̧ potes celato crimen amici
¶ Si citeris testis in crimine amici. celabis ꝑ virili maleficiū illius. ita tñ vt ip̄e nō ledas famā tuā. ⁊ tm̄ silentij dabis amicicie. q̄ātum patit̃ ⁊ fama tua ⁊ testimonij religio.

Sermones blandos blesosq̧ cauere memento
Simplicitas veri sana est. fraus ficta loquendi
¶ Veritatis simplex est oratio. Insidiosa est blandiloquētia, ꝑinde suspecta semꝑ esse debet prudentibꝫ

Segniciem fugito que vite ignauia fertur
Nam cum animus languet. consumit inertia corpus
¶ Ignaua ⁊ ociosa vita fugiēda est. Nā torpor animi corpori quoq̧ sitū ⁊ languorē adducit. Animi exercitatio corꝑis quoq̧ valetudini ꝯfert

Interpone tuis interdum gaudia curis
Ut possis animo quemuis sufferre laborem.
¶ Anim⁹ serijs negocijs fatigat⁹ aliq̄n relaxādus est honestis ac moderatis voluptatibꝫ. vt redintegratis viribus ad ferēdos labores sufficiat. Nā q̄d caret alterna requie. durabile non est Ouidi⁹

Alterius dictum aut factum ne carpseris vnq̄
Exemplo simili ne te derideat alter
¶ Q̄d in alios feceris hoc in te fiet ab alijs. si libēter reprehendas alioꝝ facta dicta ve. tuo exemplo. ⁊ alij in te vtentur

Que tibi sors dederit tabulis suprema notato
Augendo serua. ne sis quem fama loquatur
¶ Q̄d tibi obuenit ex testamēto tuoꝝ id s̄ua. ne fias vulgo fabula. Que sors sup̄ma. i. hereditas. dederit tibi notato. i. iscripto tabul' testamētarijs vel notata. i. scripta tabul'. ea augēdo serua. i. ita s̄ua vt augeas etiā. Vulgus eñ multa dicere solet i neoplutous. id ē nouas nactos diuitias

Cum tibi diuitie superant in fine senecte
Munificus facito viuas nō parcus amicis
¶ Est vitiū hoc senibꝫ peculiare. vt quo ꝓpius accedāt ad mortē. hoc sint

ꝯrretiores. Superāt.i.supsunt ꝛ abūdāt in fine senecte.i.in extrema senec
tute.quā decrepitā vocāt. Tu igit dones.ſ; amicis q̄ te foueāt obsequijs

Consilium Utile consilium dominus ne despice serui
Nullius sensum si prodest. tempseris vnq̄
¶ Propter auctoris humilitatem nō est ꝯtemnenda salubris sentētia.
Nec spectandū est q̄s dicat.sed q̄d dicatur.

Viuendi Rebus ꝛ in censu si non est quod fuit ante
Fac viuas contentus eo quod tempora prebent
¶ Diminuta fortuna tua nō ē vtēdū eo dē splēdore q̄ ꝑus.ſ; ꝯtet⁹ eris eo
genere vite q̄d p̄ns fortuna tibi p̄bet. Et q̄d adest boni ꝯsulas.

Uxor Uxorem fuge ne ducas sub nomine dotis
Nec retinere velis si ceperit esse molesta.
¶ Fuge.i.caue.ne ducas vxorē dotis causa. Et si duxeris dotatā ne do
tis respectu eā retineas si tibi grauis sit.ſ; ꝯtēpta dote repudies

Exempla Multorum disce exemplo que facta sequaris
Que fugias/vita est nobis aliena magistra.
¶ Qui suis discūt periculis.q̄d expediat magna mercede discūt.sapiens
ex alioꝝ vita sumit viuēdi ꝯsiliū Hoc illi infamiā ꝯflauit.cauebo ne q̄d si
mile faciā. Hoc illi bene cessit.imitabor

Operari Quod potes id tentes. operis ne pondere pressus
Succūbat labor et frustra tentata relinquas
¶ Prius expende vires tuas q̄̄ aggrediare negocium.ne postea victus
difficultate turpiter relinquas q̄d temere suscepisti

Silentium Quod nosti haud recte factum nolito tacere
Ne videare malos imitari velle tacendo
¶ Noli dissimulare si q̄d videris nō recte fieri. Uideberis em̄ ꝓbare euz
siles.silentiū em̄ aliq̄n ꝯsensus esse videtur.

Equitas Judicis Judicis auxilium.sub iniqua lege rogato
Ipse etiam leges cupiunt. vt iure regantur
¶ Si ꝑmere iniq̄ lege.h̄ ē dura ꝛ tibūana.ꝯfugias ad iudicis eq̄tatē. Nō
em̄ hoc est ꝯtra leges.ſ; ex mēte legū.vt ad eq̄tatē redigāt ꝛ tēperēt. Iniq̄
lex ē cū summo iure ꝯtēdit. veluti si paup in vincula ꝯijciat. q̄d nō alat
patrē. cū lex dicat. Liberi parentes alāt. aut vinciant Aliq̄n lex durior est
vt terreat. In his iudex.hoc est ꝑtor aut ꝑnceps p̄t succurrere.

Judicium sui Quod merito pateris patienter ferre memento
Cunq; reus tibi sis.ipsum te iudice damna
¶ Incōmodū q̄d tua culpa tibi accidit nō iputabis alij q̄̄ tibi. Et cū ti
bi sis ꝯscius dāna teipm.tuiq; iudex esto.ꝛ ea pena dignū existimato.

Lectio poete Multa legas facito.perlectis perlege multa
Nam miranda canunt.sed non credenda poete

¶ Multa q̄dem legas. ſ; cū iudicio. nec em̄ oīa vera ſunt q̄ legis apud poe-
tas. Fortaſſis p plege legendū eſt pline. h̄ eſt dele ⁊ corrige.

Inter conuiuas fac ſis ſermone modeſtus

Ne dicare loquax. dū vis vrban⁹ haberi.

¶ In foro loc⁹ ē eloquētie. i cubiculo ſilētij. i ꝯuiuijs alternis ac moderat̄ꝭ
ſmonibꝫ vti ꝯuenit ijſq; venuſtꝭ ⁊ amenis Quidā dū vrbanitatē affectāt.
loq̄citate moleſti ſunt reliq̄s ꝯuiuis q̄bꝫ nō relinquūt loq̄ndi ſpaciū.

Coniugis irate noli tu verba timere

Nam lachrymis ſtruit inſidias dū femina plorat.

¶ Vxores lachrymas hn̄t in ꝓmptu. his expugnāt viros. Admonet
igiť ne q̄d ꝯmoueamur hm̄oi lachrymis. Fingunt em̄ eas ſepenumero q̄
viros ſuos fallant. veluti cū ſimulant ſe ꝯmoueri zelotypia. vt ſuū adulte-
riū diſſimulent. aut iratas ſe fingant ei quē amant.

Utere queſitis. ſed ne videaris abuti

Qui ſua conſumunt. cū deeſt aliena ſequūtur.

¶ Utere q̄ paraſti. nō abutere. ne ꝓfuſis bonis tuis cogaris vel īprudenꝭ-
ter rogare aliena. vel ſeruiľr ex alieno viuere. vel periculoſe furari aliena

Fac tibi proponas mortē nō eſſe timendam

Que bona ſi nō eſt. finis tamen illa malorum

¶ Mors vel ob h̄ timenda nō eſt. qꝺ finis eſt oim hui⁹ vite maloꝝ

Uxoris linguam ſi frugi eſt ferre memento

Namq; malum eſt. nil velle pati. nec poſſe tacere

¶ In amicꝭ leuiuſcula q̄dā vicia ferēda ſūt. ſi alioq̄ ꝓbi fuerint. velut in vx-
ore ſi paulo ſit loq̄cior. aut lingue ꝓcatioris ferendū ē. ſi alioq̄ pudica ē et
frugi. h̄ ē ſuo fungēs officio. maxīe ꝙ lingue morbꝫ ei ſexui peculiarꝭ ē Ma-
lus ē is q̄ nihil vitij ferre pt̄ i alijs. ꝑſertiz cū res faciľ ſit tacere. ſic em̄ vxor
deſinet obgannire ſi nihil rn̄deas. quēadmodū ſolit⁹ eſt Socrates.

Dilige non egra charos pietate parentes

Nec matrem offendas dum vis bonus eſſe parenti.

¶ Pietas. amor. ⁊ cult⁹ eſt erga parētes. patriā. deū. ⁊ ſi q̄s loco parentū
eſt. Quidā veluti legibꝫ coacti colūt parētes. nō ex animo. Dilige paren-
tes charos pietate nō egra. i. nō coacta. neq; grauatim. ſ; prompte ⁊ ala-
criter. Et ſi q̄d inciderit diſſidij iter parētes ita alteri obſeq̄ris vt alteꝝ nō
offendas. ſ; pietas tua careat om̄i moleſtia.

¶ Liber quartus

SEcuram quicunq; cupis traducere vitam

Nec vitijs herere animum que moribus obſunt

Hec precepta tibi ſemper relegendo memento

Inuenies aliquid. in quo te vtare magiſtro

¶ Et h̄ ꝓemiū eſt q̄rti libri. Si vis eē liber ab oībꝫ vicijs. ⁊ nulli⁹ mali ti-
bi ꝯſci⁹ viuere. hec ſp̄ habeas p̄ manibꝫ. in q̄bꝫ īuenies in q̄ te ipo magiſtro

possis uti. h est ut ipse regas ac modereris vitam tuam adiutus his preceptis

Despice diuitias si vis animo esse beatus

Quas qui suscipiunt mendicant semper auari.

¶ Non iubet abijcere diuitias. sed non magni facere. Etenim qui has suscipiunt. h est mirantur ac magnifaciunt dum non audent uti que possident. et si aliquid accumulant. semper mendicant. hoc est egeni sunt

Commoda nature nullo tibi tempore deerunt

Si contentus eo fueris quod postulat vsus.

¶ Si metiaris sumptus vsu. h est necessitate. non arbitrio neque voluptate. nunquam tibi deerunt commoditates nature. que paucis contenta est. cum cupiditates immensum desideret.

Cum sis incautus. nec rem ratione gubernes

Noli fortunam que non est dicere cecam

¶ Si res male tibi succedunt tuapte negligentia ne conferas culpam in fortunam. vt illam cecam appelles. cum tuipse magis parum prospexeris. Potest accipi bifariam que non est. i. que nulla est. Fingunt enim mortales hanc deam cum nulla sit. aut que non est. subaudi ceca

Dilige denarium. sed parce dilige formam

Quam nemo sanctus nec honestus captat habere

¶ Amare pecuniam ad vsum prudentis est. amare vt formam pascas oculos auari ac dementis. Denarium volunt omnes. formam soli mali captant.

Cum fueris locuples corpus curare memento

Aeger diues habet nummos. sed non habet ipsum

¶ Cum agitur de corporis valetudine ne tum parcas diuitijs tuis Etenim qui morbo non succurrit ne minuat pecuniam. is habet quidem nummos. at seipsum non habet. cum male valeat. mauult nummos esse saluos quam seipsum. et illis frui quam seipso

Uerbera cum tuleris discens aliquando magistri

Fer patris imperium cum verbis exit in iram

¶ Uapulasti puer a preceptore cum disceres literas. multomagis ferre conuenit. cum pater te verbis obiurgat Tulisti literatoris tyrannidem. multo seuiorem feras et patris imperium. qui etiam cum irascitur. tamen a verberibus temperat.

Res age que prosunt. rursus vitare memento

In quibus error inest. nec spes est certa laboris

¶ De quibus dubites ea ne feceris Age illa ex quibus certa speratur vtilitas Rursus in quibus falli posses. et incertum est profutura ne sint. an nocitura. ab his abstineas

Quod donare potes. gratis concede roganti

Nam recte fecisse bonis in parte lucrosum est.

¶ Dona libenter si quid potes. nam lucrum est non damnum quod contuleris in bonos. Et beneficium dando accepit. qui digno dedit. Redit enim cum fenore quod probo viro benefeceris

Quod tibi suspectum est. confestim discute quid sit

Namque solent primo que sunt neglecta nocere

¶ Que suspitionem habent mali ea noli negligere. sed statim examina et exqui-

re cuiusmodi sint. Nam initijs facile medeberis si q̄d mali sit. at neglecta cresciit. ac maxime ledūt postea. veluti si suspicaberis amicū alieniore esse in te animo. noli negligere q̄d sibi velit. ƺ excute vn̄ hoc natū sit. ⁊ si quid est. statim occurre nascenti malo

Cum te detineat veneris damnosa voluptas
Indulgere gule noli que ventris amica est

¶ Caue ne duplices morbū tuū. vnus cū vtrūq; ferat. duo simul ferri nō possunt. Amare damnosa res. Dānosa gula. Qd̄ si pariter vtroq; labores malo. superest vt mox ad egestatē redigaris. Gulam vocat studium exquisitoꝝ ciboꝝ. eamq; dicit ventris amicā. quod per eam venter sagi- natur. res ⁊ fama decrescit

Cum tibi proponas animalia cuncta timere
Unum hominem tibi precipio plus esse timendū

¶ Cū tua sponte putes oēs feras eē timēdas. meo p̄cepto vnū alal maxīe timebis. nēpe hoīem. Nā nulla belua magꝭ hoī nocet q̄ȝ hō hoi.

Cum tibi preualide fuerint in corpere vires
Fac sapias. sic tu poteris vir fortis haberi

¶ Si natura dedit vires corpis nō statim vir fortis eris. nisi adiūxeris ingenij vim. H̄ est sapientiā q̄ corpis robore recte vtaris.

Auxilium a notis petito si forte laboras
Nec quisq; melior medicus q̄ȝ fidus amicus.

¶ Corporis morbos aperis medico. Animi morbos aperi fideli amico Ille pharmacis sanat. hic verbis. Aliter. si quid morbi inciderit. magis amicū accerte q̄ȝ medicum

Cum sis ipse nocens, moritur cur victima pro te?
Stulticia est morte alterius sperare salutem

¶ Veteres credebāt expiari scelus ꝯmissum mactata pecude. q̄ nihil cō miserat. Et ꝑ alieno pctō inocens dabat penas. cū is q̇ peccauit potius mactari debuerit q̄ȝ victima. Stulte aūt sperabant alienam mortem sibi saluti fore. cū sua quisq; mala de suo dependat oportet

Cum tibi vel socium vel fidum queris amicum
Non tibi fortuna est hominis. sed vita petenda

¶ Amicus quē velis adiungere nō est estimandus e censu. sed ex moribꝫ Idem oportet fieri in vxoribꝫ

Utere quesitis opibus. fuge nomen auari
Quid tibi diuitie prosunt. si pauper abundas

¶ Frustra parasti diuitias si ptꝭ vti nō audes. ⁊ iter magnas opes viuis iops. nihil cū refert hr̄e si q̄ habes nihilo. plꝰ tibi ꝓsunt q̄ȝ ea q̄ nō habes.

Si famam seruare cupis. dum viuis honestam
Fac fugias animo que sunt mala gaudia vite

¶ Si cupis honestam tueri famam. noli amare voluptates inhonestas. nempe gule. libidinis. ⁊ similium.

Cum sapias animo noli irridere senectam
Nam quicunqꝫ senex. sensus puerilis in illis
¶ Cum ꝑ etatē vigeat ingeniū tuū ⁊ animi vis. noli deridere senectutē q̄ minus animo valet. Desipiscat em̄ om̄is senex. ⁊ ad puerilē stulticiā redit. Etatis igit̃ viciū ferendū. nō irridendū est.

Disce aliquid nam cum subito fortuna recedit
Ars remanet. vitamqꝫ hominis non deserit vnq̄ꝫ.
¶ Opes sepenūero subito fortuna eripi hoi. veluti incendio. furto. bello. naufragio. verū ars eripi nō p̄t. Hec itaqꝫ certissima possessio est. q̄ semꝑ et vbiqꝫ te possit alere.

Perspicito cuncta tacitus. quod quisqꝫ loquatur
Sermo hominū mores. ⁊ celat ⁊ indicat idem
¶ Nulla res magis arguit ⁊ apit vitā ⁊ igeniū hoim q̄ꝫ illi⁹ orō. H est certissimū animi speculū. igit̃ si vis hoiem cuiusmodi sit ꝯgnoscere. ꝑpende tecū q̄lis sit illi⁹ oratio. Sermo indicat mores hois si loquat̃ ex animo ⁊ celat idem. si vel taceas. vel dissimulanter loquaris

Exerce studium. q̄ꝫuis perceperis artem
Ut cura ingeniū. sic ⁊ manus adiuuat vsum
¶ Ut euanescunt discipline nisi exercitatōe ꝯfirmes. sic artificiū opere cōfirmandū erit ne excidat

Multum ne cures venturi tempora fati
Non timet is mortem qui scit contemnere vitam
¶ Si vis liber esse a metu mortis. disce vitā nō magnifacere

Disce. sed a doctis. indoctos ipse doceto
Propaganda etenim rerum doctrina bonarum.
¶ Disce nō a q̄uis. sꝫ ab his q̄ p̄nt docere. Rursum qđ ab alijs didiceris. id alijs imparti. Utiliū em̄ rex̄ scia nō ē p̄menda. sꝫ ꝑ man⁹ tradenda.

Hoc bibe quod possis si tu vis viuere sanus
Morbi causa mali est homini quandoqꝫ voluptas
¶ Ne biberis supra vires. Breuis em̄ illa bibendi voluptas. sepenūero cōciliat hoi molestū ⁊ diuturnū morbum

Laudaris quodcūqꝫ palam quodcūqꝫ probaris
Hoc vide ne rursus leuitatis crimine damnes
¶ Leuis ⁊ incōstans videberis si qđ aliqđ corā multis laudaris. idē postea damnes. qđ si mutasti sn̄iam fac sileas. Fortasse ꝑ vide. legendū ē fuge Crimine. id est suspitione ⁊ cū vituperio

Tranquillis rebus que sunt aduersa caueto
Rursus in aduersis melius sperare memento
¶ Ne secur⁹ sis cum fortuna tranq̄lla est. sed tempestatem caue Rursum cū fortuna seuit animū sustine spe melioris fortune que successura sit. In secundis rebus timenda sunt aduersa ne sis supinus. In aduersis spes

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0022-1

randa sunt letiora ne deficias animo.

Discere ne cesses cura sapientia crescit

Rara datur longo prudentia temporis vsu

¶ Juxta Solonis sniaz. optz senescere aliqd aliqd addiscetes. nã rara. h est singlarz z eximia prudetia ↄtingit lõgo vsu. id est diutina expictia etatz Quãq3 mihi magz pbatr h vt sit sensus. Semp disce. studio crescit sapia Nã pauci sunt q prudentes euadũt experientia rerũ. vel qz paucis ↄtingit diu viuere. vel qz ↄplures stultitiã nõ exuũt hac via Certissima ac breuissima ad sapientiã via est doctrina

Parce laudato. nam quem tu sepe probaris

Una dies qualis fuerit monstrabit amicus.

¶ Ne laudes amicũ effusius. cuius nõ feceris periculũ. siqdez ille sepius abs te laudatus. vno aliq die declarabit aliuz fuisse se q̃z tu pdicaris

Ne pudeat que nescieris te velle doceri

Scire aliquid laus est. pudor est nil discere velle

¶ Quidã stulto q dã pudore malũt semp nescire q̃z semel discere. cũ scire pulchrũ sit. z pudendũ nihil velle discere. ergo honestũ velle.

Cum Venere z Baccho lis est z iuncta voluptas

Quod lautum est animo complectere. sed fuge lites

¶ Excerpe qd inest boni. fuge qd adiũctũ e mali. Exhilarat potatio discutit curas. vtere hac cõmoditate. sz rursus ebrietas incitat ad iurgia. h caue. Itẽ venus delectat. sz hz sua iurgia. Ama igitr absq3 dissidijs

Demissos animo ac tacitos vitare memento

Qua flumen placidum est. forsan latet altius vnda

Tristes ac tacitos vita. videtr em aliqd magni mali moliri. queadmodũ cauedũ e flume ea pte q tranqllũ e. nã illic pfundissimũ ee solet. Ita Cesar magis metuebat Brutũ z Cassiũ pallidos ac tacitos q̃z Antoniũ ebriũ

Cum tibi displiceat rerum fortuna tuarum

Alterius specta quo sis discrimine peior

¶ Quoties tedet te tue sortis. ↄfer eam cum aliorũ fortuna. z videbis te nihilo peiorem. hoc est infeliciorem multis

Quod potes id tenta. nam littus carpere remis

Tutius est multo q̃z velum tendere in altum

¶ Aggredere tuta magz q̃z magna Tutius em tuto nauigare iuxta littus. z remis vti q̃z passis velis piclitari i fluctibus. nec em oibus fauet veti fortune

Contra hominem iustum praue contendere noli

Semper em deus iniustas vlciscitur iras

¶ Noli praue. hoc est maliciose z data opa ac pperse ↄtendere cũ hoie iusto. nam deus nũq̃z hoc relinqt inultum

Ereptis opibus noli gaudere merendo

Sed gaude potius. tibi si contingat habere.

¶ Si diuitie ꝯtingũt gaude. si erepte fuerint noli te cruciare. sꝫ tunc vtere phia. Neqꝫ eĩm tãtũ boni hñt vt sit admodũ dolẽdũ si perierint. neqꝫ rursum tãtũ mali. vt nõ sint libenter accipiẽde si forte ꝯtigerint.

Est iactura grauis que sunt amittere damnis

Sunt quedam que ferre decet patienter amicum

¶ Si verbulo ledat amic⁹. ferẽduꝫ est. At dãna rez nemo pt equo animo ferre In his igit cauendũ ne ledamus amicum

Tempora longa tibi noli promittere vite

Quocũqꝫ ingrederis sequitur mors corporis vmbra.

¶ Nemo sibi pt lõgeuitatẽ ꝓmittere. cũ mors hoim quocũqꝫ eat nõ aliter insequat̃ ꝙ vmbra corp⁹. fortasse legendũ corpus vt vmbra.

Ture deum placa vitulum' sine crescat aratro

Ne credas placare deum dum cede litatur

¶ Non gaudet deus morte pecudũ. ergo' ture litandũ est illi. h̃ est re ĩinnoxia ꝛ minimi sumptus

Cede locum lesus fortune cede potenti

Ledere qui potuit prodesse aliquando valebit

¶ Qui rẽ hꝫ cũ ꝑceribꝫ qm̃ ꝓdesse pñt in multis. necẽ est vt aliqñ mussetiniurias. i. tacit⁹ ferat. ledũt eĩm aliqñ potẽtes ꝛ tyrãnidẽ exercẽt. Hic igitur prudẽs illis debet cedere vt postea p illos suis ꝓdesse possit Nã si resistens reddiderit eis hostes. nec sibi nec suis ꝓdesse poterit

Cum quid peccaris castiga teipse subinde

Vulnera dum sanas. dolor est medicina doloris

¶ Ubi senser' te alicubi peccasse. statim penas sumito de teipso. ꝛ noli tibi ignoscere. Teipm̃ obiurga. tibĳpi laboris aliqd indicito. Nã vt in sanãdis vulneribꝫ dolor dolore sanat̃ ne doleat vuln⁹. infundis acria q̃ mordẽt. sic ista rephẽsio tãetsi amara est. tñ medet̃ vitio animi

Damnaris nunqꝫ post longum tempus amicum

Mutauit mores. sed pignora prima memento

¶ Si is cũ q̃ tibi fuit diutina ꝯsuetudo forte mutatꝫ moribꝫ ali⁹ ẽẽ cepit. h̃ debes tribuere veteri necitudini. ne vituꝑes eũ. etiã si nõ ẽ dign⁹ q̃ amet̃.

Gratior officĳs quo sis mage charior esto

Ne nomen subeas quod dicitur officiperda

¶ Ut sis char⁹ oibꝫ esto grat⁹ officĳs. i. bñficĳs ꝛ bñmeritis. Inuisuꝫ eĩm apud oĩes est nomẽ officiperde. sic eĩm vocãt eũ in quẽ collocatũ officiuꝫ ꝑdit̃. Nihil eĩm tam per[illegible]. atqꝫ id qđ ꝯfert̃ in ingratũ

Suspectus caueas ne sis miser omnibꝫ horis

Nam timidis ꝛ suspectis aptissima mors est

¶ Qui sibi fingit ꝑiculũ. is nũqꝫ nõ miser viuit Nihil igit̃ huic aptius ꝙ mors qñ q̃dẽ nõ pt iucũde viuere. suspect⁹ h̃ accipit actiue ꝑ suspicioso

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0024-2

Cum fueris seruos proprios mercatus in vsus
Et famulos dicas. homines tamen esse memento
¶ Sic vtere seruis tuis. licet empticijs. vt memineris hoies ee. no pecudes
Q; empti sunt fortune fuit. q hoies sunt in hoc tibi pares

Quãprimum rapienda tibi est occasio prima
Ne rursus queras. que iam neglexeris ante
¶ Occasio quã ante dixit habere frontem capillatam. statim e arripiẽda ne si se subduxerit frustra queras postea q prius contempseras

Morte repentina noli gaudere malorum
Felices obeunt. quorum sine crimine vita est
¶ Si mali subito moriant. dolẽdũ est magis q gaudẽdũ. gaudẽdũ potius in morte bonorum. quorum mors felix est. vel sic vt vertit Planudes. tãetsi malus auctor. Si videris malos subito tolli. noli gaudere. contingit enim bonis viris et innocẽtibus vt intelligas hoc casu accidere nõ vindicta numinis

Cum coniunx tibi sit nec res et fama laboret
Uitandum ducas inimicum nomen amici
¶ Si pauper habueris vxorẽ q laboret fama. hanc e de q hoies male loquant ducas. i. existimes. nomẽ amici vitãdũ ee. vtpote inimicũ fame tue. videberis enim constituere vxorẽ hoc pretextu. et hoc noie diuites pauperum vxores captãt

Cum tibi contingat studio cognoscere multa
Fac discas multa vites nescire doceri
¶ Quo plura didiceris. hoc plura stude cognoscere. ne videaris indocilis vllius rei.

Miraris verbis nudis me scribere versus
Hos breuitas sensus fecit coniungere binos.
¶ Sententia nudis verbis explicãda est. melius enim meminimus que breuia sunt. iccirco nudis verbis singula precepta singulis distichis complecti voluit et apertior esse voluit et breuior.

¶ Finis Erasmo castigatore et interprete

¶ Dicta sapientum e Grecis
Periandri Corinthij

¶ Omnibus placeto Bona res quies Periculosa temeritas
Semper voluptates sunt mortales. honores aũt immortales
Amicis aduersa fortuna vtentibus idem esto
Lucrum turpe res pessima. Quicquid promiseris facito
Infortunium tuum celato ne voluptate afficias inimicos
Ueritati adhereto Age que iusta sunt Uiolentiam oderis.
Principibus cede Uoluptati tempera A iureiurando abstine

Pietatem sectare Laudato honesta A vitiis abstine

Beneficiũ repẽde Supplicibꝰ misericors esto Liberos institue

Sapiẽtũ vtere ↄsuetudine Litẽ oderis Bonos in pcio habeto

Audi q̄ ad te ptinẽt Probrum fugito Rñde in tempore

Ea facito quoꝝ non possit penitere Ne cui inuideas

Oculis moderare Qđ iustũ est imitare Bñmeritos honora

Spes foue Calumniam oderis Affabilis esto

Cum erraris muta ↄsiliũ Diutinam amiciciã custodi.

Omibꝰ teipm pbe Cõcordiã sectare Magistratus metue

Ne loq̃ris ad grãm Ne tẽpori crediderꝭ Teipm ne negligas

Seniorem reuerere Mortem oppete pro patria

Ne quauis re doleas Ex ingenuis liberos crea

Sperato tanq̄ mortalis. parcito tanq̄ immortalis

Ne efferaris gloria Arcanum cela Cede magnis.

Opportunitatẽ expectato Mortalia cogita Largire cũ vtilitate

Ne pro iniuriã facias Dolorẽ fuge Mortuũ ne rideto.

Amicis vtere Consule inculpate Delecta amicos

¶ Eiusdem Periandri ex Ausonio. carmine Phalecio

Nunq̄ discrepat vtile a decoro.
¶ Id est. nihil vtile quod non honestum

Plus est sollicitus. magis beatus
¶ Id est. quo quisq̄ ditior hoc magis sollicitus viuit

Mortem optare malum. timere peius
¶ Miser est qui tedio vite mortẽ optat. sꝫ miserior q̄ timet

Facis vt libeat quod est necesse
¶ Quod necesse est facere. fac vt libenter facias.

Multis terribilis caueto multos
¶ Quẽ multi timẽt. is multos timeat necesse est

Si fortuna iuuat. caueto tolli.
¶ Ne extollaris fortune prosperitate

Si fortuna tonat. caueto mergi
¶ In rebꝰ aduersis ne frangaris animo

¶ Biantis e greca collectione

¶ In speculo teipm ↄtẽplare. et si formosus appareb. age q̄ deceat formã. Sin deformis. qđ i facie minꝰ ẽ. id moꝝ pẽsato pulchritudie

De numine ne male loquare. quid sit autem ausculta

Audito multa. loq̄re pauca Pri⁹ itellige. ⁊ deinde ad op⁹ accede.
Ne ob diuitias laudarꝫ virū idignū. Persuasione cape. nō vi.
Cōpara in adolescētia q̇dē modestiā. in senectute ꝟo sapiētiam
¶ Eiusdem ex Ausonio. carmine Heroico.
Que nam summa boni? mens que sibi conscia recti.
¶ Id est q̇d est optimū. Animus bene sibi conscius
Pernicies homini que maxima? solus homo alter
¶ Id est. homini maxima pernicies est ab homine
Quis diues? qui nil cupiat. quis pauper? auarus
Que dos matronis pulcherrima? vita pudica
Que casta est? de qua mentiri fama veretur.
Quod prudentis opus? cum possit. nolle nocere
Quid stulti proprium? non posse. ⁊ velle nocere
¶ Pittaci Mitylenei ex Greco
Que facturus es. ea ne predixeris. Frustratus em̄ rideberis
Depositum redde. A familiarib⁹ in minutis reb⁹ lesus feras.
Amico ne maledixeris. Inimicum ne putes amicum
Uxori dominare Que feceris parentib⁹. eadē a liberis expecta
Desidiosus ne esto Inter amicos ne fueris iudex
Ne contende cum parentibus. etiam si iusta dixeris
Ne geras imperium priusq̄ parere didiceris
Infortunatū ne irriseris Ne lingua precurrat mentem
Que fieri nō possunt. caue concupiscas Ne festinaris loqui
Legibus pare Nosce teipsum Ne quid nimis
Ante omnia venerare numen Parentes reuerere
Audito libenter Uoluptatem coerce Inimicitiam solue
Uxorem ducito ex equalibus. ne si ex ditiorib⁹ duxeris. dominos sibi pares. non affines
¶ Eiusdem ex Ausonio. carmine Jambico.
Loqui ignorabit. qui tacere nesciet
Bono probari malo. q̄ multis malis.
Demens superbis inuidet felicibus
Demens dolorem ridet infelicium
Pareto legi. quisqꝫ legem sanxeris.
Plureis amicos re secunda compares

Paucos amicos rebus aduersis probes.

Cleobuli Lyndij.

Ne sis vnq̃ elatus Domus curam age Libros euolue
Liberos tibi charissimos erudi Iuste iudicato Bonis bñfacito
A maledicentia temperato. Suspicionem abijcito
Parentes patientia vince. Beneficij accepti memento.
Inferiorem ne reijcias Aliena ne concupiscas
Ne teipsum precipites in discrimen
Res amici diliges. vt perinde serues vt tuas
Qd oderis. alteri ne feceris Ne cui miniteris. est em̃ muliebre
Citius ad infortunatos amicos q̃ʒ fortunatos proficiscere
Lapis auri index. aurum hominũ Uoto nihil preciosius
Mendax calumnia vitam corrumpit.
Mendaces odit quisquis prudens ac sapiens.

¶ Eiusdẽ ex Ausonio carmine Asclepiadeo.

Quanto plus liceat. tam libeat minus
Fortune inuidia est. immeritus miser
Felix criminibus nullus erit diu.
Ignoscas alijs multa. nihil tibi.
Parcit quiqʒ bonis prodere vult bonos
Maiorum meritis gloria non datur
Turpis sepe datur forma minoribus.

¶ Chilonis Lacedemonij

Nosce teipsum Ne cui inuideas mortalia Temperãtiã exerce
Turpia fuge Tempori parce Iuste rem para
Multitudini place. Sapiẽtia vtere Moribꝰ probatus esto
Ne q̃d suspiceris. Oderis calũnias Ne fueris onerosus

¶ Eiusdẽ ex Ausonio carmine Choriambico

Nolo minor me timeat. despiciatqʒ maior
Uiue memor mortis. immemor vt sis salutis
Tristia cuncta exuperans. aut animo aut amico
Tu bene si quid facias. non meminisse fas est
Grata senectus homini. que parilis iuuente

Illa iuuentus grauior. que similis senecte.

¶ Solonis Atheniensis ex greco.

Deum cole Parentes reuerere Amicis succurre
Nemini inuideto Ueritatem sustineto Ne iurato.
Legib⁹ pareto Cogita qđ iustum est Iracundie moderare
Uirtutē laudato Malos odio prosequitor

¶ Eiusdem ex Ausonio carmine Trochaico

Dico tunc vitam beatam. fata cum peracta sunt
Par pari iugato coniunx. dissidet quod impar est
Non erunt honores vsq̃ fortuiti muneris.
Clam coarguas propinquum. sed palam laudaueris.
Pulchrius multo parari. q̃ȝ creari nobilem
Certa si decreta sors est. quid cauere proderit?
Siue sunt incerta cuncta. quid timere conuenit?

¶ Thaletis Milesij. ex Graeco.

Principem honora. Amicos probato. Similis tui sis.
Nemini ꝓmittito Qđ adest boni ꝯsulito A vicijs abstineto.
Gloriam sectare Uite curam age Pacem dilige
Laudat⁹ esto apud omnes Susurroꝝ ex aedibus eijce

¶ Ex Ausonio versu Pentametro

Turpe quid ausurus te sine teste time
Uita perit. mortis gloria non moritur.
Quod facturus eris. dicere sustuleris.
Crux est si metuas. vincere quod nequeas.
Cum vere obiurgas. sic inimice iuuas.
Nil nimium satis est. ne sit ⁊ hoc nimium

¶ Sequũtur Mimi Publiani ab
Erasmo castigati ⁊ elucidati - Ad alphabetum

A ¶ Alienum est omne quicquid optando euenit.
¶ Sensus. id qđ nostro studio parat᷑ vere nostrũ est. qđ votis contingit alienũ est. nempe qđ fortuna possit eripere.
Ab alio expectes. alteri quod feceris
¶ Qualis fueris in alios. tales alij futuri sunt in te
Animus vereri qui scit. scit tuto aggredi

¶ Qui intelligit periculū. is nouit cauere periculū. Temeritas aūt periculose rem aggreditur. quia nescit timere.

Auxilia humilia firma consensus facit
Cōcordia. fortia facit etiā q̄ sit imbecilla. ꝯ. discordia maximas opes debilitat

Amor. animi arbitrio sumitur. non ponitur
¶ Nobis in manu est nō incipere amare. vbi ceperis. iā illi seruus es. nec potes excutere cum velis

Aut amat. aut odit mulier. nihil est tertium
¶ Mulier nimis est vehemēs in vtrāqꝫ ptem. aīal affectib9 obnoxiū

Ad tristem partem strennua suspicio
¶ Qui parum sunt felices magis laborant suspitione. vel sic. Suspitio plerūqꝫ vergit in ptem deteriorem

Ames parentem si equus est. si aliter. feras
¶ Bonum parentem ama. difficilē tolera. vel ob h̄ quia pater est

Aspicere oportet quod possis deperdere.
¶ Serua. qđ malis perire/ocul9 aūt. h̄ ē pñtia dñi optim9 rei custos.

Amici vicia si feras. facis tua
¶ Tibi imputabitur quicq̄d peccat amic9 cū nō admoneas

Aliena. homini ingenuo. acerba est seruitus
¶ Durum est seruire ei qui liber sit natus

Absentem ledit. qui cum ebrio litigat
¶ Mēs em̄ ebrij nō adest cū q̄ loq̄ndū ē. Itaqꝫ pinde ē ac si nō adesset ipe

Amans iratus multa mentitur sibi
¶ Multa em̄ constituit in animo. que nō prestat postea.

Auarus ipse miserie causa est sue
¶ Nam sua sponte ꝛ volens pauper est.

Amans quid cupiat scit. quid sapiat nō videt
Amās sine iudicio cupit nec expēdit. salubre sit an pniciosuz id qđ cupit.

Amans quod suspicatur vigilans somniat.
¶ Qui amant. ipsi somnia fingunt

Ad calamitatem quilibet rumor valet.
¶ Tristia facile sparguntˀ in vulgus. q̄ recta sunt ꝛ honesta vix creduntˀ

Amor extorqueri non potest. elabi potest
¶ Amor nō potest subito vicꝫ expelli. sed paulatim potest elabi

Ab amante lachrymis redimas iracundiam
¶ Amans iratus lachrymis placatur

Aperte cum est mala mulier. tum demum est bona
¶ Facatū ꝛ fraudulentū est aīal mulier. eoqꝫ minime noxia. cū palam est mala. Indicat aūt hic nullā esse bonam.

Auarum facile capias. vbi nō sis idem

¶ Auarꝫ nō pt̄ ferre auarꝰ. vel facile falles auarꝫ nisi sis idē qđ ille est

Amare ⁊ sapere vix deo conceditur
¶ Non est eiusdem amare ⁊ sane mentis esse.

Auarus nisi cum moritur. nil recte facit.
Etēm cum moritur. tum demū ꝑmittit alios suis opibꝫ frui

Astute dum celatur se etas indicat
¶ Senectus celari nō pt̄ Nisi forte sic legendū est. Astu crimen celat. etas indicat. Tempus em̄ aperit oīa.

Auarus damno potius q̄ꝫ sapiens dolet
¶ Sapiens nō cruciat damnis rerū. sed is q̄ magnifacit pecuniā.

Auaro quid mali optes: ni vt viuat diu
¶ Propterea quod miserrime viuat

Animo dolenti nihil oportet credere
Quādiu doles. ne q̄d tibi ipsi fidas. nihil em̄ sani suadet dolor. Expecta donec residat egritudo. tū statue. q̄d velis loq̄ aut facere

Alienum nobis nostrum plus alijs placet.
¶ Sue sortis queq̄ꝫ peniter. aliena mirat. ꝑbis dūtaxat. Ceterꝫ si ad rem ventū sit. pauci velint cū alijs ꝯmutare

Amare iuueni fructus est. crimen seni
¶ Amor voluptas est in iuuene. scelus in sene. nō voluptas.

Anus cum ludit. morti delicias facit
¶ Anum vicinā morti nō decet lusus. videt em̄ morte delectare velle.

Amoris vulnus idem qui sanat. facit
¶ Desiderij vulnus sanat idem q̄ fecit. si sui copiā faciat. Allusit aūt ad Telephi fabulam.

Ad penitendum properat. cito qui iudicat
¶ Ne statim ꝓnuncies. nā ꝑcipitati iudicij sepe penitet

Amicos res opime parant. aduerse probant
¶ Et hoc carmen deprauatū est forte sic legendū. Amicū opime res pa-rant. tristes probant

Aleator quanto in arte est melior. tanto est nequior
¶ Hoc ē carmē Trochaicū. in mala re q̄ magꝭ excellis. tāto sceleratior es

Arcum intensio frangit. animum remissio
¶ Arcꝰ frāgit si nimiū tēdas. Animi vires augēt exercitatiōe. ocio frāgūt.

B. ¶ Bis est gratum quod opus est vltro si offeras.
¶ Beneficiū precibꝫ extortū magnā gratie partē ꝑdidit. Qđ vltro obla-tum est. id bis gratum.

Beneficium dare qui nescit. iniuste petit
¶ Nō debet vti beneficijs alioꝝ. qui ipe nemini benefacit.

Bonum est fugienda aspicere alieno in malo
¶ Itē Plautꝰ. Feliciter sapit q̄ alieno periculo sapit. Quid tibi sit fugien-

dũ id discas nõ tuo malo. sꝫ ex alioꝝ malis exemplũ sumito.

Beneficiũ accipere libertatem vendere est

¶ Felici⁹ est dare ꝙ̃ accipe. Perdit eñ libertatẽ q̈sq̈s vtit̃ alteri⁹ bñficio

Bona nemini hora est. vt nõ alicui sit mala.

¶ Nulli fortuna secũda est. que nõ alicui⁹ malo ꝯtingat

Bis enim mori est alterius arbitrio mori.

¶ Mortem naturalẽ equiore animo ferũt hoĩes

Beneficia plura recipit qui scit reddere

¶ Ingrat⁊ nemo plura ꝯmittit. q̈s exꝑimur ĝtos. ĩ hos maiora ꝯferim⁹

Bis peccas cum peccanti obsequium accommodas.

¶ Nam ⁊ illũ adiuuas ⁊ te eiusdẽ malefacti reum facis

Bonus animuus lesus grauius multo irascitur.

¶ Lenis anim⁹ cũ incandescit vehemẽti⁹ ꝯmouet̃.

Bona mors est homini vite que extinguit mala.

¶ Miseris mors est optanda.

Beneficiũ dando accepit qui digno dedit

¶ Hũc ꝟsum noĩatim citat Aulus Gelli⁹ iter Mimos Laberianos.

Blandicia non imperio fit dulcis venus

¶ Jucundũ est cũ ex aĩo q̈s redamat̃. nõ cũ extorq̃tur mulieris obsequm

Bonus animus nunq̃ꝫ erranti obsequium accommodat.

¶ Qui probus est ipe. nunꝙ̃ alteri peccanti assentit̃

Beneficium se dedisse qui dicit. petit

¶ Commemoratio beneficij dati est reposcentis gratiã

Coniunctio animi maxima est cognatio.

¶ Arcti⁹ alligat mutua beneuolẽtia ꝙ̃ affinitas sanguinis. Forte ꝟsus h̃ ita legẽd⁹ ẽ. Beneuol⁹ anim⁹ maxĩa ẽ cognatio. Nã ⁊ h̃ mõ carmẽ ꝯstat.

Beneficium sepe dare docere est reddere

¶ Qui sepi⁹ bene meret̃ de aliq̃. is ꝓuocat ad gratitudinẽ quadã pertinacia benefaciendi.

Bonitatis verba imitari. maior malicia est

¶ Qui malus est ⁊ bene loq̃tur. is plus ꝙ̃ malus est

Bona opinio homini. tutior pecunia est.

¶ Tutius est habere bonam famam ꝙ̃ diuitias

Bonum tametsi supprimitur. non extinguitur.

¶ Veritas ⁊ iusticia premi potest ad temp⁹. sed emergit postea.

Bis vincit qui se vincit in victoria

¶ Qui moderate vtit̃ victoria bis vincit ꝓximũ hostẽ. deinde animũ.

Benignus etiam dandi causam cogitat.

Qui liberalis est nõ expectat vt roget̃. sꝫ vltro q̃ritat occasionẽ largiẽdi

Bis interimitur qui suis armis perit

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0032-7

¶ Magis dolet nobis calamitas cui⁹ ipi ministrauim⁹ occasionē. Velu-
ti si qs hoīem euehat ad magistratū. a q̄ postea subuertat̄

Bene dormit qui nō sentit q̄ȝ male dormiat
¶ Cum abest sensus mali nihil est mali. Veluti si qs alto somno obrut⁹
nō sentiat incōmoditatē strati

Bonorum crimen est officiosus miser
¶ Si calamitos⁹ ē q̄ recte viuit h̄ īputat̄ ꝟtuti cui dicūt aduersari fortunā
Bona fama in tenebris proprium splendorem obtinet
¶ Decus recte factoꝝ nō potest obscurari. lucet eñ in ipo pectore si non
respondet opinio populi.

Bene cogitata si excidunt. non occidunt.
¶ Qd recte ꝓposueris etiā si ad tp̄s excidit animo. tñ nō oīno perit.
Bene perdit nummos. iudici cum dat nocens
¶ Qui corrūpit iudicē pecunia cū sit nocēs. ꝑdit eam. sed suo bono.
Bonis nocet quisquis pepercerit malis
¶ Fit iniuria bonis cū impunitas datur malis. pauciores eñ boni fu-
turi sunt. si licet impune malos esse
Bone iusticie proxima est seueritas
¶ Seueritas eñ est iusticia rigidior ꝛ exactior. vergens tñ ad inclemētiā
Bonum apud virum cito moritur iracundia
¶ Apud malos viros ira tardissime senescit. apud bonos cito
Bona turpitudo est que periculum iudicat
¶ Aut sic. que periclum vindicat. Satius est pudere q̄ȝ pigere
Bona comparat presidia misericordia.
¶ In alios misericors meret̄ vt in se fauentes sint alij si qd inciderit.
Bonaꝝ rerum consuetudo pessima est
¶ Vilescit qd consuetū esse ceperit. Bonis reb⁊ nihil debet esse charius
Charū est autem qd rarum est.
Beneficium dignis vbi das omnes obligas
¶ Virtuti eñ dat̄. nō hoī. Et tuo bñficio bon⁹ in oēs vtitur
C ¶ Crudelis in re aduersa est obiurgatio
¶ Consulendus est amicus. nō obiurgand⁹ in reb⁊ afflictis.
Cauendi nulla est dimittenda occasio
¶ Nūq̄ȝ satis caueris. Aliqñ nocendi est omittēda occasio. cauēdi nūq̄ȝ
Cui semper dederis vbi neges rapere imperas
¶ Qui assueuerit sp̄ accipe. is putat iā sibi deberi qd datur. adeo vt si ne-
garis paratus sit eripere vi.
Crudelem medicum intemperans eger facit
¶ Egroti intēperātia facit vt medic⁹ cogat̄ ad duriora remedia descen-
dere. nempe sectionē aut vstionē ꝛ similia
Cuius mortem amici expectant vitam oderunt
¶ Eius vita sit inuisa oportet. cui⁹ amici mortem optant.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0033-2

Cum inimico nemo in gratiam cito redit
¶ Nō ē statī fidēdū inimico Facile dissoluit̄ bñuolētia. at nō facile sarcit̄

Citius venit periculum cum contemnitur
¶ Magis nocet periculū his qui negligūt q̄ꝫ qui cauent

Casta ad virum matrona parendo imperat
¶ Pudica vxor hoc ipetrat obseq̄o suo. vt q̄cq̄d velit faciat maritus

Cito ignominia fit superbi gloria
¶ Arrogātiā sp̄ seq̄t̄ infamia. ⁊ q̄ insolēter vtit̄ glīa icidit in ignominiā

Consilio melius vincas q̄ꝫ iracūdia.
¶ Ira p̄ceps est. prudentia sedata. Hac citius efficies que voles.

Cuiuis dolori remedium est patientia
¶ Omnis dolor lenitur patientia.

Cum vitia prosunt peccat. qui recte facit
¶ Cum expedit esse malos. tum nocet esse bonos. Et cum premium est malefactis. tum benefactis pena est.

Contemni est leuius q̄ꝫ stulticia percuti.
¶ Satius est contemni ob virtutem q̄ꝫ stultum quid agere.

Comes facundus in via pro vehiculo est
¶ Et hic versus citatur ab Aulo Gellio. Jucūdus cōfabulator facit vt nō sentias vie tedium. perinde ac vehiculo porteris

Cito improborum leta ad perniciem cadunt
¶ Non est diuturna malorum felicitas

Crimen relinquit vite qui mortem appetit
¶ Uidetur accusare vitam qui mortem appetit

Cui plus licet q̄ꝫ par est. plus vult q̄ꝫ licet
¶ Hūc versiculū asscripsi ex Gellio. cui plus p̄mittitur q̄ꝫ equum est. is plus sibi sumit q̄ꝫ oportꝫ. hoc ꝯuenit in tyrannos

Discipulus est prioris posterior dies
¶ Quotidiana rerū experientia reddimur prudentiores

Damnare est obiurgare. cum auxilio est opus
Cū amic⁹ afflict⁹ eget auxilio. tū obiurgare nō ē officiosū. sꝫ dānare ē. p̄i⁹ eximēd⁹ ē calamitati. postea obiurgād⁹ q̄d sua culpa in eā inciderit.

Diu apparandum est bellum vt vincas celerius
¶ Qui in aggrediēdo nimiū p̄perāt. aliq̄n tardi⁹ ꝯficiūt. Mora in apparando nō dispēdiū est. sꝫ lucrū ad negociū cito ꝯficiendū

Dixeris maledicta cuncta cū ingratum hominē dixeris
¶ Ingratitudo oīa vitia in se ꝯplectit̄. Nullū igit̄ ꝯuitiū dici p̄t contumeliosius. versus est trochaicus

De inimico ne loquare malum. si cogites.
¶ Si cogitas nocere inimico. caue loquaris male. cauebit eīn ille

Deliberare vtilia. mora est tutissima

Universitäts- u. Landesbibliothek Halle (Saale)

Tutissimū ē eē lētas ꝯsultatōes. nā p̄cipitata ꝯsilia plerūq3 sīt iauspicata
Dolor decrescit vbi quo crescat non habet
¶ Cū malū venerit ad summū. tum necesse est vt fiat remissius
Dediscere flere feminam. est mendacium
¶ Id est femina nunq̄3 hoc dediscet
Discordia fit charior concordia
¶ Amantiū ire amoris redintegratio est Therēti⁹
Deliberandum est diu quod statuendū est semel
¶ De q̄ nō potes nisi semel statuere. veluti de matrimonio ⁊ sacerdotio de hoc diu deliberandū est p̄usq̄3 aggrediaris.
Difficilem oportet aurem habere ad crimina.
¶ Ne facile credas accusanti quempiā
Dum vita grata est. mortis ꝯditio optima est
¶ Tum optimū est mori cū adhuc dulce est viuere
Damnū appellandū est. cum mala fama lucrum
¶ Lucrū cū iactura fame damnū est. nō lucrum
Ducis in consilio posita est virtus militum
¶ Frustra sunt fortes milites. ni ducis prudentia regātur
Dies quod donat timeas cito raptum venit
¶ Quod subito ꝯtingit. subito solet auferre fortuna
Damnum quod nescitur non amittitur
¶ Non est damnū quod non sentis
E ¶ Etiam innocentes cogit mentiri dolor
¶ In tormentis sepe mentiūtur innocentes adacti cruciatu
Etiam peccato recte prestatur fides.
¶ Adeo seruāda est fides vt etiā malis in reb⁊ aliq̄n p̄standa sit
Etiam celeritas in desiderio mora est
¶ Cupienti etiā festinatio videtur mora.
Ex vitio alterius sapiens emendat suum
¶ Ex alienis erratis sapiens colligit q̄d sibi sit cauendū
Et deest ⁊ superat miseris cogitatio
¶ Deest q̄z nō vidēt quo pacto possint mederi malis. ⁊ supest. q̄z intelligūt q̄d debuerint cauere. sed sero
Etiam obliuisci quod scis interdū expedit
¶ Quedā huiusmodi sunt vt sint dediscenda.
Ex hominū questu facta fortuna est dea
¶ Studiū lucri facit vt fortuna credat esse dea q̄ faueat. aut ex q̄stu. id ē querimonia. nā illi imputāt si q̄d acciderit aduersi.
Effugere cupiditatem regnū est vincere
¶ Vincere auariciam aut iram plus est q̄3 regnū.

Exuli vbi nusq̄ʒ domus est. sine sepulchro est tanq̄ʒ mortuus
¶ Opinor ita legendum.

Cui nusq̄ʒ domus est. sine sepulchro est mortuus
¶ Id est exul qui nusq̄ʒ habet domū. ꝑinde est vt mortuus insepult⁹. aut cui nō est sepulchrum.

Etiam qui faciunt odio habent iniuriam
¶ Nolūt sibi fieri iniuriā. nec hi qui faciūt alijs

Eripere telum non dare irato decet
¶ Irato nō est danda occasio nocendi. sʒ potius adimenda.

Se denegare patrie exilium est pati
Sic em̄ ꝟsiculū hūc mutauim⁹. q̇ latet ꝛ nō ꝟsať i rep. is sua spōte exul est

Etiam capillus vnus habet vmbram suam
¶ Nihil est tam minutū qđ nō possit aliquid

Eheu q̄ʒ miserum est fieri metuendo senem
¶ Miserrimū est ꝯsenescere metu mali qđ nōdū aduenerit.

Etiam hosti est equus qui habet in consilio fidem
¶ Qui seq̇tur qđ dictat fides nō qđ dolor. is etiā hostib⁹ erit equus

Excelsis multo facilius casus nocet
Ex alto cadētib⁹ ꝑiculosior ē ruina. ita ꝑiculosi⁹ deijcimur ex alta fortuna

Fidem qui perdit. quo se seruat in reliquū
¶ Qui ꝑdit pecuniā hʒ in qđ se seruet. q̇ fidē. nihil hʒ cui se seruet.

Fortuna cum blanditur captatum venit
¶ Insidiatur fortuna cū blanda est. ita tum maxime habēda est suspecta cum maxime prospera est

Fortunam citius reperias q̄ʒ retineas
Difficillimū ē retinere fortunā ne mutetur. ꝛ maior ꝟt⁹ ē tueri ꝑta q̄ʒ parare

Formosa facies muta cōmendatio est
¶ Fauet em̄ formosis etiam si nihil dicant

Frustra rogatur qui misereri non potest.
¶ Qui nō p̄t mollescere p̄cib⁹. q̇d opus est hūc rogare

Fraus est accipere quod non possis reddere
¶ Dolus ē accipe bn̄ficiū a quoq̄ʒ. cui nō possis tātūdē reddere

Fortuna nimiū quem fouet stultum facit.
¶ Magne felicitatis comites sunt stulticia ꝛ arrogātia

Fatetur facinus is qui iudicium fugit
¶ Qui detrectat iudiciū. indicat se sibi male ꝯsciū esse

Felix improbitas optimorū est calamitas
¶ Quoties fortuna fauet improbis. hoc fit calamitate optimorum

Feras non culpes quod mutari non potest

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0036-9

¶ Hic versus noīatim citaꝛ a Gellio. qđ mutari corrigiꝗꝫ nō pt. id tacite ferendū est. nō vituperandū

Futura pugnant vt se superari sinant

¶ Sic instāt futura mala vt tñ vinci vitariꝗꝫ possint prudētia

Furor fit lesa sepius patientia.

¶ Et hoc carmen citaꝛ a Gellio. Lenes cū sepi⁹ ꝓuocanꝛ. tādem irritati grauı⁹ irascūtur. qꝛ rari⁹ ⁊ serius ꝓmouentur.

Ficta cito ad naturam reciderint suam

¶ Simulata nō diu durant

Fidem qui perdit nil potest vltra perdere.

¶ Omnia ꝑdidit qui fidem ꝑdidit

Facilitas animi ad partem stulticie rapit.

¶ Facile adduciꝛ ad vitia ꝗ facilis est aīo. vt Mitio ille Terētian⁹.

Fides vt anima vnde abijt nunꝗꝫ redit.

¶ Ut vita semel amissa nunꝗꝫ reuertiꝛ. sic nec fides

Fidem nemo vnꝗꝫ perdit nisi qui non habet

¶ Pecuniā nō ꝑdit nisi qui habuit. At fidem is dr ꝑdidisse qui non habuit. id est qui ꝑfidus fuit

Fortuna obesse nulli contenta est semel

¶ Nullum malum venit sine iucursu alterius mali

Fulmen est vbi cum potestate habitat iracūdia

¶ Uersus est Trochaic⁹ Potēs cū irasciꝛ fulminat. nō irasciꝛ

Frustra cū ad senectā ventū est repetes adolescentiā

¶ Et hic trochaic⁹ ē. Nō licꝫ reiuuenescere. ꝓinde seni tractāda stꝫ senilia

Falsum maledictū. maleuolū mendaciū est

¶ Qui ꝯuitiaꝛ ⁊ mentiꝛ. is maliciose mentitur.

Femine naturam regere desperare est omniū

¶ Oēs desperāt se posse regere mulieris ingeniū

Fer difficilia vt facilia leuius feras

¶ Exerce te reb⁊ difficiliorib⁊ vt alia facilius feras.

Fortuna nulli plusꝗꝫ consilium valet

¶ Consilium plus efficit ꝗꝫ felicitas

Fortuna vitrea est. que cū splendet frangitur.

¶ Uitrū cū maxīe lucet tum facillime frangiꝛ. ita splendidissima fortuna minime durabilis est

Feras quod ledit vt quod prodest perferas

¶ Ut potiare cōmodo feras incōmodum

Facit gratum fortuna quam nemo videt

¶ Fortuna facit inuidiosum nisi lateat. ergo dissimulanda est

Frugalitas miseria est rumoris boni
¶ Hūc ꝓsum addidi ex Gellio. Esse frugalē rumor q̄ dē bon⁹ ē. s₃ infelix ⁊ parū vulgo laudat⁹ cui ꝓfusio magis placet
¶ Graue preiudiciū est qđ iudiciū non habet
¶ Post p̄iudicia sequūť iudicia in q̄b₃ excutiūť p̄iudicia. At graue ē illud p̄iudiciū qđ nō seqť aliud iudiciū. s₃ ip̄m iudicij loco est. veluti si p̄nceps pre se ferat animū inimicū in quēpiā. null⁹ ē iudex q̄ sec⁹ ausit iudicare
Grauissima est probi hominis iracūdia
¶ Uir bon⁹ vt tardior ē ad irā ita graui⁹ irascit̄ si vita sit illi⁹ bonitas
Grauis animi pena est. quem post factum penitet
¶ Magnā penā dedit quē penitet facti
Grauis animus dubiam nō habet sententiā
¶ Constans certa habet consilia.
Graue est malum omne qđ sub aspectu latet
¶ Malū illud est imedicabile qđ p̄textu bone rei ꝯsonatū est. Nam hic aspectū vocat ꝯsonam.
Grauius nocet quodcūq₃ inexpertū accidit
¶ Noua mala grauius dolent
Grauior inimicus qui latet sub pectore
¶ Affect⁹ vitiosus maxie nocet hoi. ⁊ is latet sub pectore. nec p̄t excuti
Grauissimū est imperium cōsuetudinis
¶ Consuetudo plane tyrānidē quādā obtinet in reb₃ humanis. adeo vt stultissima quoq₃ si semel inoleuerint reuelli nō possint
Graue crimen etiā cum dictum est leuiter nocet
¶ Ueluti si q̄s apđ Anglos vl̄ ioco vocat aliquē ꝓditorē nō caret piclo
¶ Heu q̄₃ difficile est glorie custodia
¶ Fama honesta facillime ꝯtaminať. ⁊ difficili⁹ est eā tueri q̄₃ parare
Homo extra corpus est suū cum irascitur
¶ Nō est apud se q̄sq̄s irascit̄. Rn̄det cum illo superiori. Absenti loq̄tur qui cum irato litigat
Heu q̄₃ est timendus qui mori tutū putat
¶ Qui mortē ꝯtemnit. is vehemēter est timēdus. ꝓpterea q̄ aliene vite dominus est. quisquis sue ꝯtemptor est
Nō qui in hoīe calamitoso est misericors. meminit sui
¶ Intelligit em̄ sibi posse accidere vt sit op⁹ auxilio. ꝓsus ē Trochaic⁹
Honesta est turpitudo pro bona causa mori
¶ Glīosa ē infamia vitā ip̄endere iusticie. ⁊ hic Trochaic⁹ est
Habet in aduersis auxilia qui in secūdis cōmodat
¶ Et hic Trochaic⁹ est. Qui eū feliciter agit alijs subuenit. huic alij subueniūt in reb₃ aduersis.
Heu q̄₃ miserum est ab illo ledi de quo nō possis queri

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0038-0

¶ Et hic Trochaicus est. Durū est ledi vel ab amico. vel a potente. qꝛ queri de altero nō est honestū. de altero nō est tutum

Hominem experiri multa paupertas iubet

¶ Paupertas ingeniosa est ⁊ artium repertrix.

Heu dolor ꝙ miser est qui in tormento vocem nō habet.

¶ Et hic Trochaicꝰ est. In tormētis vex exq̄rit. At q̄dā ita torquent̄ vt nō ausint verū dicere. sciētes q̄d velit, taceri q̄ torques

Heu ꝙ penitenda incurrunt viuendo diu

¶ In longa vita multa accidūt q̄ nolis.

Habet suum venenum blanda oratio.

¶ Insidiosa est blandi loquentia

Homo toties moritur quoties amittit suos.

¶ Orbitas mors quedam est.

Homo semper in sese aliud fert. in alterū aliud cogitat.

¶ Hic est Jambicus tetrameter. Nemo non est dissimulator

Honestus rumor alterum est patrimonium.

¶ Tantundem fere valet honesta fama q̄ntum patrimonium

Homo nescit si dolore fortunam inuenit.

¶ Non sentitur dolor quo paratur aliquid commodi

Honeste seruit qui succumbit tempori.

¶ Honestū est seruire tempori. ⁊ cedere fortune ad tempus

Homo. vite commodatus, non donatus est.

¶ Vita datur ad tempꝰ. vt q̄ dedit exigat suo iure quādocūq; velit

Heredem scire vtilius est ꝙ querere

Quidā codices hn̄t ferre, p scire. satiꝰ ē ferre q̄lēcūq; heredē ꝙ nullū hr̄e.

Heredis fletus sub persona risus est

¶ Hic quoq; versus citat̄ a Gellio. Fletus heredis est risus personatus id est dissimulatus. gaudet em̄ etiā si fleat

Habent locum maledicti crebre nuptie

¶ Vulgus male sentit de muliere sepius nupta

¶ Inferior horret quicquid peccat superior

¶ Quod principes peccant. id recidit in malū plebis.

Inimicum vlcisci. vitam accipere est alteram

¶ Iucundissima res est vindicta. ⁊ velut altera vita. p̄mū vitā tuetur suā. deinde capit voluptatē ex vltione.

Id agas ne quis tuo te merito oderit

Odiū effugere nō possumꝰ. ne q̄s nos merito oderit. id cauere possumꝰ

Inuitum cum retineas exire incitas

¶ Qui nō cupit manere hūc q̄ magis retines. h magis cupit abire

Ingenuitatem ledis. cum indignum rogas.

¶ Seruile est supplicem esse homini indigno. leditur igit̄ ingenuitas.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0039-9

In nullum auarus bonus est. in se pessimus
¶ Nulli benefacit auarꝰ. se ꝓo etiã discruciat custodia rerũ suaꝝ.

Inopi beneficium bis dat qui dat celeriter
¶ Bis gratum est beneficiũ quod statim datur egenti

Instructa inopia est. in diuitijs cupiditas.
¶ Cupere cum abundes inopia quedam est. nõ expedita. sed instructa. et onusta quasi dicas. diues inopia

Inuitat culpam qui peccatum preterit
¶ Qui dissimulat peccatũ. is inuitat vt iterum peccet

Iucundum nihil est nisi quod reficit veritas
¶ Nihil tam dulce quod nõ pariat satietatẽ. nisi varietate condiatur.

Ingenuitas non recipit contumeliam
¶ Generosi ⁊ ingenui animi est negligere cõtumeliã. Aut sic. Generosus animus impatiens est contumelie

Impune peccat in eum qui peccat rarior
¶ Forte sic legendũ est. Impune peccat. cũ quis peccat charior. Aut impune peccat cũ quis peccat rarius

Ingratus vnus miseris omnibus nocet.
¶ Unius hoīs ingratitudo facit vt nec gratis succurrat͛ cũ egent

In miseri vitia nulla contumelia est
¶ Hoc carmẽ varie reperi deprauatũ. ⁊ haud scio an recte diuinarim Nõ videt͛ ꝯtumelia quã facias in hoīem malũ ⁊ infelicem. Nisi sic mauis. In vicia miseri ꝯtumelia est dicere .i. ꝯtumelie genus est insectari vicia hoīs miseri qui magis eget ꝯsolatione

Inopie parua desunt auaricie omnia.
¶ Opinor sic legẽdũ Inopie multũ deest auaricie oīa .i. multꝫ eget paup. sꝫ auarꝰ oībꝫ q̄ nec id hꝫ qđ hꝫ. videt͛ h̄ ꝟsus deprauatꝰ. Nã in ꝯtrouersijs Seneca citat hmōi Publij carmẽ. luxurie desunt multa. auaricie oīa. Quare hic q̄q ꝟsus ꝯstabit si legas desunt parua siue pauca. qđ ego malim.

Ita amicum habeas. posse vt fieri inimicum putes
¶ Et hic citat͛ a Gellio Sic ama tanq̄ osurꝰ. Ita confidas amico vt si fiat inimicus. nõ multũ possit ledere

Inuidiam ferre aut fortis aut felix potest
¶ Fortunati negligunt inuidiam. vir fortis contemnit

In amore mendax semper iracundia
¶ Eadem est sententia quã ante dixit. Amans iratꝰ multa mentit͛ sibi

Inuidia tacite sed minute irascitur
¶ Inuidus hꝫ iram suã. sꝫ dissimulatã ⁊ minutã. h̄ est de re nihili.

Iratum breuiter vites. inimicum diu
¶ Ira statim subsidit. odiũ diuturnũ est. odit aũt quisq̄s est inimicꝰ. Ab hoc igitur diu cauendũ est. immo semꝑ.

Iniuriarum remedium est obliuio
¶ Uindicta nõ medet͛ iniurijs tibi factis. sed obliuio optime

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0040-1

Iracundiam qui vincit. hostem superat maximum.
¶ Trochaicus est. Fortissimũ est iram suã vincere. h Alexander ille magnus orbis domitor nõ potuit.

In malis sperare bonum nisi innocens nemo solet
Et h Trochaic⁹ Bona ↄscia facit vt ĩ mal' sperem⁹ supos auxiliaturos

In vindicando criminosa est celeritas.
¶ Quidã hñt in iudicãdo. Ne sis p̃ceps vel ad vltionẽ. vel ad iudicãdũ

Inimicum q̃zuis humilem docti est metuere.
¶ Sapiẽtꝫ ẽ nõ ↄtẽnere hostẽ q̃zũuis humilẽ Põt eñ p occasionẽ nocere

In calamitoso risus etiam iniuria est
¶ Miseri risu etiam offendunt

Iudex damnatur. cum nocens absoluitur
¶ Cum absoluit nocens. tũc iudex nõ innocens sit oꝑtet

Ignoscere humanum vbi pudet cui ignoscitur
¶ Non ignoscendũ est nisi peniteat facti.

In rebus dubijs plurima est audacia.
¶ Forte legẽdũ ẽ plurimũ. vl' plurimi. multũ valet audacia cũ res ẽ dubia

Illo nocens se damnat quo peccat die
¶ Quisq̃s admittit scelus illico sibi dãnatus est. iudice cõscientia. etiam si iudex nemo pronunciet.

Ita crede amico ne sit inimico locus
¶ Idem dixit antea. Ita amicum habeas

Iratus etiam facinus consilium putat
¶ Qui irascitur. etiã scelus putat iudicio recteq̃ꝫ fieri

Improbe Neptunum accusat qui iterum naufragiũ facit.
¶ Hoc addidi ex Gellio. Qui semel expert⁹ iteꝝ exponit se periculo. impudenter incusat fortunã

¶ Loco ignominie est apud indignum dignitas
¶ Honor cõmissus indigno nõ honestat eũ. sꝫ magis dedecorat

Laus vbi noua oritur. etiam vetus admittitur.
¶ Si iterũ recte facias efficies vt superiori de te fame fidem habeant

Leso doloris remedium inimici dolor
¶ Suũ malum minus sentit qui potest vlcisci.

Leuis est fortuna. cito reposcit que dedit
¶ Fortuna inconstans statim repetit ꝛ aufert si quid dedit

Lex vniuersi est. que iubet nasci ac mori
¶ Necessitas nascendi ac moriendi neminẽ nõ complectitur

Lucrum sine damno alterius fieri non potest
¶ Unius lucrum damnũ est alterius. at nõ in rebus animi

Lasciuia ꝛ laus nunq̃ꝫ habent concordiam
¶ Intemperantia semper obnoxia est infamie

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0041-6

fortuna pena

Legem nocens veretur. fortunam innocens

¶ Innocens etsi nō verel leges vt nocens. tū timet fortunā que nōnūq̄ opprimit innocentem

Luxuria Avaricia

Luxurie desunt multa. auaricie omnia

¶ Hunc versum Seneca citat in ꝯtrouersijs. Multis eget ꝓfusor. auarus eget omib9. Illi multis est opus q̄ multū absumit. huic nihil est satis cū sit insatiabilis

¶ Malignos fieri maxime ingrati docent

¶ Ingrati faciūt vt q̄ benigni fuerint ꝯtractius donent. hos eīn malignos vocat. id est parcos

Iniuria

Multis minatur qui vni facit iniuriam

¶ Omnes expectant iniuriam ab eo qui vni fecerit.

mora

Mora omnis odio est. sed facit sapientiam

¶ Molesta est mora in omi re. tū ea nos reddit sapiētes ne q̄d agamus temere aut inconsulto.

Mala causa est que requirit misericordiam

¶ Innocētia nō eget misericordia. sȝ eq̄uū desiderat iudicē. At cū fiducia rei tota est in misericordia iudicis. pessimā habent causam

Mors

Mori est felicis anteq̄ȝ mortem innocet

¶ Ille feliciter morit̃ q̄ tū morit̃ dū adhuc iucūda est vita. ac nondū huic tedio mortē optat. Quidā ꝓ felicis habent felici9.

Miserum est tacere cogi quod cupias loqui

¶ Durū est cū nō licet loqui quod velis

Miserrima est fortuna que inimico caret

¶ Felicitas incitas inimicitias Ergo cui null9 inuidet. is miserrim9 sit opꝫ

Malus est vocandus qui sua causa est bonus.

¶ Qui benefacit commodi sui causa. is malefacit

Malus

Malus vbi bonum se simulat. tunc est pessimus.

¶ Dissimulata malicia pessima est

Somnus

Metus cum venit rarum habet somnus locum.

¶ Timor abigit somnū. aut nō est dormitandū in periculo

Mors

Mori necesse est. sed non quoties volueris.

¶ Aliquando optant mortē hoīes. cū mori nō possint

fortuna

Male geritur quicquid geritur fortune fide.

¶ Quod a fortuna pendet. id parum est firmū

oblatio

Mortuo qui mittit munus. nil dat illi. sibi adimit

Olim solēt iferias exhibere mortuis. h̄ perit viuis ⁊ nihil accipit mortu9

Seruus

Mirus est q̄ȝ seruus dominus. qui seruos timet

¶ Infra seruos est q̄ seruos suos timet. nempe male sibi conscius

heres

Magis heres fidus nascitur q̄ȝ scribitur

¶ Fidus nascitur heres. heredipeta scribitur.

Malo in consilio femine vincunt viros
¶ In reb malis plus sapiunt femine q̄ȝ viri
Mala est voluptas alienis assuescere
¶ Dulcis cib alienus. sed feda voluptas est assuescere alienis.
Magno cū periculo custodit̄ qđ multis placet
¶ Trochaicus est. Difficile est seruare qđ expetūt multi. veluti pecuniam aut formosam vxorem
Mala est medicina vbi aliquid nature perit
¶ Medicina que ledit naturā dura est. veluti q̄ mēbꝝ aufert
Male nature nunq̄ȝ doctrina indigent.
¶ Ad mala vel citra doctorē sumus idonei. virtus discitur
Miseriam nescire est sine periculo viuere
Qui sine piculo viuit. is feliciter viuit. vita tuta q̄uis hūilis felicissima ē
Male viuūt qui se semper victuros putant
¶ Sēp em̄ progāt in crastinū si qđ est voluptatis aut bone rei.
Maledictum interpretando facies acrius.
¶ Quidā excusant ꝺuiciū interptātoē. atq̄ȝ ita magis irritāt
Male secū agit eger medicū qui heredē facit
¶ Inuitat enim vt occidat
Minus decipitur cui negatur celeriter
¶ Minus em̄ diu sperat. frustratur leuius
Mutat se bonitas. cum irrites iniuria
¶ Boni fiūnt mali si prouoces
Mulier cum sola cogitat. male cogitat.
¶ Mulier apud se cogitabūda aliq̄d mali voluit in animo
Malefacere qui vult nusq̄ȝ nō causam inuenit
¶ Malis nusq̄ȝ deest occasio malefaciendi
Maleuolus semper sua natura vescitur.
Etiā si deest p̄miū maleficij. tū maleuol fruit̄ sua malicia. vl' q̄ꝛ mal est
Multos timere debet. quem multi timent
Quē timēt mlti hūc pauci amāt. Is igit̄ vicissim timeat oportz a q̄b timet̄.
Male imperando summū imperiū amittitur
¶ Sūmū imperiū ē bene imperare id amittit̄ male īperādo. siue nullum est imperiū tā potens qđ nō amittat̄ si tyrānice imperes
Mulier que nubit multis. multis nō placet
¶ Male audiūt vulgo q̄ sepi mutāt maritū Aut infelices sunt. aut incōtinētes. aut incōstātes. aut morose
Malum consiliū est qđ mutari non potest
¶ Nūq̄ȝ te, inuoluas eiusmodi nodo vt explicare te nō possis Hūc ipsum adiecimus ex Aulo Gellio.

N. ¶ Nihil agere semper infelici est optimū

¶ Qui infortunat⁹ est in reb⁹ gerẽdis. huic optimũ est in ocio viuere

Nil peccent oculi. si animus oculis imperet

¶ Oculos incusam⁹ quasi ministrẽt occasionẽ malaꝝ cupiditatũ. At ani- mus in culpa est qui oculis nõ imperet.

Nil proprium ducas quod mutari possit

¶ Nihil existimes vere tuũ quod possit auferri

Non cito ruina perit vir. qui ruinam timet

¶ Fortasse sic legẽdũ vt sit Trochaic⁹. Nõ cito perit ruina q̃ ruinã perti- met. Non facile opprimit periculo q̃ periculũ obseruat.

Nescis quid optes aut quid fugias. ita ludit dies

¶ Iambic⁹ est tetrameter. Ita ludit tẽpus ꝛ fortune vicissitudo. vt sepe q̃ putaris optima sentias maxime nocere ꝛ contra

Nunq̃ꝫ periculum sine periculo vincitur

¶ Et hic citat a Gellio. Audendũ est aliquo pacto si cupias effugere pe- riculũ. Nã qui timet oĩa nunq̃ꝫ sese explicabit.

Nulla tam bona est fortuna de qua nil possis queri

¶ Trochaicus est. Felicitati semꝑ aliq̃d adiũctũ est incõmodi

Nusq̃ꝫ melius morimur hoĩes q̃ꝫ vbi libenter viximus

¶ Ibi mori optimũ. vbi iucũde viximus

Negandi causa auaro nunq̃ꝫ deficit.

¶ Qui nõ dat libenter semꝑ aliquã inuenit causam cur nõ det.

Nimiũ altercando veritas amittitur.

¶ Moderata disceptatõe ṽitas excutit. at imoderata ꝑdit id qđ ꝑsus accidit sophistis. hic a Gellio citat.

Quottidie damnatur qui semper timet

¶ Qui sibi ꝯscius ſꝑ timet suppliciũ. is quotidie damnat.

Quottidie est deterior posterior dies

¶ Semꝑ etas vergit in peius

Ridiculũ est odio nocentis perdere innocentiam

Trochaic⁹ ẽ. stultũ ẽ sic odisse pctm̃ vt ipe pecces. veluti si q̃s ob ĩpudicã vxorẽ veneno tollat adulterã. ꝛ sic puniat adulteriũ vt ipe fiat venefic⁹

Pars beneficij est quod petitur si bene neges

¶ Quidã ita moleste dant. vt gratiã amittãt beneficij. Quidã adeo cõ- mode negãt. vt videant dedisse

Stultum est timere. quod vitari non potest.

¶ Veluti mortem.

Timidus vocat se cautum parcũ sordidus

¶ Suis quisq̃ꝫ vitijs blandit. eoq̃ꝫ extenuat mutatis noĩb⁹

Veterem ferendo iniuriã inuitas nouam

¶ Et hic refertur ab Aulo Gellio.

Tam deest auaro qđ habet. q̃ꝫ quod non habet

¶ Hūc senariū citat Seneca in controuersijs Auarꝰ nō magis vitꝭ suls q̄ alienis. vtrisq̄ igiꝭ ex equo carer

O vita misero longa. felici breuis

¶ Et hūc refert Seneca Infelices laborāt vite tedio Felicibꝫ mors ante diē videtꝭ accidere qd vite tediū nō sentiant

¶ Finis Erasmo Roterodamo castigatore ꝛ interprete.

Christiani hoīs institutū Erasmi

¶ Ad Gala. v. Ualet in christo fides. q̄ ꝑ dilectōem operatꝭ

FIDES

Credo Primus articulus.

¶ Confiteor primum ore pio. veneror q̄ fideli
Mente deum patrem. vel nutu cuncta potentem
Hunc qui stelligeri spaciosa volumina celi
Et solidum omnipare telluris condidit orbem

Et in Jesum. ij.

¶ Eius item gnatum Jesum cognomine christum
Quem dominum nobis agnoscimus ac veneratur

Qui conceptus. iij.

¶ Hunc maria afflatu diuini numinis aluo
Concepit virgo. peperit purissima virgo

Passus sub Pontio. iiij.

¶ Et graue supplicium immeritus damnante Pylato
Pertulit. infami suffixus in arbore mortem
Oppetijt. tumulatus humo est clausus q̄ sepulchro
Interea penetrat populator ad infera regna

Tertia die. v.

¶ Mox vbi tertia lux mesto se prompserat orbi
Emersit tumulo. superas rediuiuus in auras

Ascendit. vj.

¶ Inde palam ethereā scandit sublimis in arcem
Illic iam dexter patri assidet omnipotenti

Iterum venturus est. vij.

¶ Idem olim rediturus. vt omnem iudicet orbem
Et viuos pariter. vita q̄ ac lumine cassos

Credo in spiritum. viij. Bartholomeus

¶ Te quoq₃ credo fide simili spirabile numen
Halitus afflatusq₃ dei sacer omnia lustrans

Sanctam ecclesiā. ix. Matheus

¶ Et te confiteor sanctissima contio qua gens
Christigena arcano nexu coit omnis in vnū
Corpus. ⁊ vnanimis capiti sociatur Jesu
Hinc proprium nescit. sed habet cōmunia cūcta.

Remissionē peccatoꝝ. x. Simon

¶ Hoc equidem in cetu sancto peccata remitti
Credo. vel his sacro fuerint qui fonte renati
Vel qui diluerint vltro sua crimina fletu

Carnis resurrectōem. xj. Judas Thadeus

¶ Nec dubito quin exanimata cadauera rursum
Jn vitam redeant. animas sortita priores

Vitam eternam. xij. Mathias

¶ Vtraq₃ pars nostri corpusq₃ animusq₃ deinceps
Juncta simul. vitam ducent sine fine perennem

Sacramenta

¶ Septē sacramenta

¶ Hoc quoq₃ persuasum est. ecclesia mystica septem
Munera dispensat. que sacramenta vocantur
Hinc varie dotes. ⁊ gratia plurima menti
Celitus inseritur. si quis modo sumpserit apte

Ordo. j.

¶ Ordine nanq₃ sacro. confertur sacra potestas
Vt fungare ministerijs christo auspice sanctis

Matrimoniū. ij.

¶ Munere coniugij nati hūc prodimus in orbem
Vsq₃ adeo pulchri. pulcherrima portio mūdi

Baptismus. iij.

¶ Munere baptismi longe felicius ijdem
Quam prius. in te christe renascimur atq₃ nouamur

Confirmatio. iiij

¶ Deinde in amore dei. nos confirmatio sacra
Constabiliit. mentemq₃ inuicto robore durat.

Eucharistia .v.

¶ Mysticus ille cibus (Greci dixere synaxim)
Qui panis viniq; palam sub imagine christum
Ipsum presentem vere exhibet intima nostri
Viscera. celesti saginat et educat esca
Inq; deo reddit vegetos. et reddit adultos

Penitentia. vj.

¶ Si quem forte deo capitalis reddidit hostem
Noxia. continuo metanea medebitur illi
Restituet lapsum. rescissaq; federa rursum
Sarciet. offensi placabit numinis iram
Commissi modo peniteat. pigeatq; nocentem
Isq; volens peragat prescripta piamina culpe

Unctio. vij.

¶ Unguinis extremi munus nos munit et armat.
Migrantemq; animam per summa pericula. tuto
Transmittit patrie. et superis commendat euntem.

AMOR DEI

¶ Hec est indubitata fides cui pectore certo
Nixus amabo patrem sup omnia cunctipotentē
Qui me condideritq; et in hunc produxerit orbem
Rursus amore pari dominū complectar Jesum
Qui nos asseruit precioq; redemit amico
Spiritum item sanctum. qui me sine fine benigno
Afflatu fovet. atq; animi penetralia ditans
Dotib9 arcanis. vitali recreat aura
Atq; hic ternio sanctus. et omī laude ferendus
Toto ex corde mihi. tota de mente supremis
Viribus obsequio meritoq; coletur honore
Hunc vnū verebor. et hoc semel omnis in vno
Spes mea figetur. hoc omnia metiar vno
Hic propter sese mihi semp amabitur vnus.

AMOR SUI

¶ Post hunc haud alia ratione ac nomine charus

Ipse mihi fuero. nisi quatenus omnis in illum
Ille mei referatur amor. fontemq; reuisat
Culpam preterea fugiam pro viribus omnem
Precipue capitale tamen vitauero crimen
Quod necat atq; animam letali vulnerat ictu.

Superbia. Inuidia. Ira.

¶ Ne fastu tumeam. ne vel liuore maligno.
Torquear. aut bili rapiar feruente cauebo

Gula. Luxuria. Pigritia

Ne vel spurca libido. vel insatiabilis aluus
Imperet enitar. ne turpis inertia vincat

Auaritia.

Ne nunq; saturanda fames me vexet habendi
Plus satis vt cupiam fallacis munera mūdi

Fuga malorum.

Improba pestiferi fugiam commertia cetus
Omnia summo animi conatu proq; virili

Studiū pietatis

¶ Atq; huc incumbam neruis ac pectore toto
Ut magis atq; magis superet mihi gratia virtus
Augescatq; pie diuina scientia menti

Oratio

¶ Orabo superosq; precū libamine puro
Placare adnitar. cum tempore sedulus omni
Tum vero eximie. quoties lux festa recurret

Frugalitas victus

¶ Frugales epule semp. mensesq; placebit
Sobria mundicies. ⁊ auari nescia luxus

Ieiunium

¶ Seruabō venerens. quoties ieiunia nobis
Indicit certis ecclesia sancta diebus

Mentis custodia.

¶ Sancta vti sint mihi secrete penetralia mentis
Ne quid eo subeat fedumve nocensve studebo.

Lingue custodia

¶ Ne temere iuret ne vnquam mendacia promat
Turpia ne dictu dicat mea lingua cauebo.

Manus custodia

¶ A furto cohibebo manus. nec ad vlla minuta
Uiscatos mittam digitos. et si quid ademptum
Cuique erit. id domino properabo reddere iusto

Restitutio

¶ Id quoque restituam si quid mihi forte repertum est
Me penes haud patiar prudens aliena morari

Amor proximi

¶ Nec secus atque mihi sum charus amabitur omnis
Proximus. est autem ni fallor proximus ille
Quisquis homo est at sic vt amor referatur amici
In christum vitamque piam veramque salutem
Huic igitur fuerit quoties opus. atque necesse
Sedulus officio corpusque animumque iuuabo
Ut mihi succurri cupiam. si forsan egerem
Id tamen in primis prestabo vtrique parenti
Per quos corporeo hoc nasci mihi contigit orbe
Tum preceptori qui me erudit instituitque
Morigerus fuero ac merito reuerebor honore
At rursus dulcisque schole. studijque sodales
Semper (vti par est) sincero amplectar amore

Assidua confessio

¶ Si quando crimen fuero prolapsus in vllum
Protinus enitar pura vt confessio lapsum
Erigat ac iusta tergatur noxia pena

Sumptio corporis christi in vita

¶ Ast vbi sacrati me ad corporis atque cruoris
Celestes epulas pietasque diesque vocabit
Illotis manibus metuens accedere pectus
Ante meum. quanta cura studioque licebit
Purgabo maculis virtutum ornabo nitelis

Morbus

¶ Porro vbi fatalis iam terminus ingruet cui
Extremūq; diem cum morbꝰ adesse monebit
Mature sacramentis me armare studebo
Atq; his muneribus. que ecclesia sancta ministrat
Christigenis. reteget confessio crimina vite
Sacrifico. sumam christi venerabile corpus

Mors.

¶ Quod si vicine propius discrimina mortis
Urgebunt. supplex accersam qui mihi rite
Oblinat. ac signet sacro ceromate corpus
Atq; his presidijs armatus sic vti dignum est
Christicola forti ac fidenti pectore vita
Decedam bonitate dei super omnia fretus

¶ Hoc fac ⁊ viues.

¶ Rodolphus Agricola. Joanni Agricole suo fratri. S. D. P.

Nihil habeo mi frater qđ vel ego aptius tibi pro nostra necessitudine (vt q̇ frater sim tuꝰ) afferre possim. vel tu potius pro tua etate (vt q̇ p̄ma iuuente spacia ingrederis) ex me expectare debeas q̄ꝫ vt vndecūq; possim ea tradā tibi quibꝰ ⁊ eruditōr ornatior. ⁊ vita melior euadas. Idq; dignū studijs meis. dignū amore nostro arbitror munꝰ. ea parare tibi quoꝝ vsus nō tp̄e intercidat. nō casibꝰ obnoxius sit. Sꝫ queādmoduꝫ natura ꝑpetuo nos deuinxit pignore. ita illa quoq; q̄ a me accipis solida ꝓinde sint ꝑpetuo tibi adiumēto futura. Qđ si pulchre apud poetā ille monuisse filium videṫ qui inq̄t. Disce puer virtutē ex me verūq; laborē. fortunā ex alijs. Et ille q̇dem cuius oīs conatus pendebat ex fortuna. oīs ad fortunā labor dirigebaṫ. nō immerito ꝟtutis ego tibi hortamēta colligā q̇ vitā hactenꝰ cis impēdi studijs que vera certissimaq; ad virtutē ducūt via. queq; in rebꝰ humanis q̇d expetēdū sit. q̇d fugiēdū. q̇d recte secusve fiat. velut in speculo ꝯspiciendum nobis. ꝯsiderādūq; ꝓponūt. Cū sint aūt ꝑmulta que ad vite ꝑtineant institutionem grecis latinisq; litteris ꝯscripta. egregia impꝛimis ⁊ admirabilis Isocratis ad Demonicum Parenesis mihi videtur. Ea em̄ suauitas est dicendi. is ornatus ⁊ (vt ita dicam) sculptura oratōnis. tanta preterea maiestas. vtilitas. decor preceptoꝝ. vt si queādmodū pugiles meditatos quosdā nodos nexusq; hn̄t. q̇bꝰ in certamina subito vel nō cogitātes etiā vtanṫ Ita nos quoq; oporteat. certa q̄dā ⁊ ad manū posita vite habere p̄cepta. q̄ oēs nrās velut ad filiuꝫ dirigūt actōnes. quoꝝ tenax infixa mentibꝰ nostris memoria. recti nos limitem egredi vbiq; vetet. hic li-

bellus aptus vel maxime ad hāc rem atq; accōmodat⁹ mihi videt̄. Eū
itaq; in latinū sermonē e greco ꝯuerti. rē scrupulosam conatus. vt nume-
ros quoq; quoꝝ ille fuit obseruātissim⁹ ꝛ schemata. vel (vt nos dicim⁹)
exornationes orōnis ꝗad possem imitarer. Persimilr̄ eñi cadētia ꝛ desi-
nentia ꝛ equata ꝛ ꝯtraposita ꝛ reliquos id genus ornatus voluit̄ oratio.
Quoꝝ vt studiosus p̄cipue Gorgias Leontin⁹ p̄ceptor ipius. aliq; eta-
tis illi⁹ sophiste fuerūt. ita diligētior ipe vt sequuta ipm nō affectata vide-
rent̄. Hunc ego legendū tibi etiā atq; etiā ꝛ ad verbū ꝗq; ediscendū cen-
seo. semꝑq; velut ante oculos tanq; regulā quandā viteq; p̄scriptū ha-
bendū. Et ita fiet vt nō solū instruat os tuū. verū animū quoq; emendet
Queadmodū eñi ad doctrinā precipuū intelligere que legas. ita ad vir-
tutem maximū facere que intelligas

¶ Isocratis ad Demonicū Parenesis ꝑ eruditissimū virū Rodolphū Agricolā e greco in latinū sermonē traducta.

IN multis Demonice rebus multū inuenim⁹ distantes bonoꝝ men-
tes. atq; maloꝝ cogitationes. multo vero maximū accipere discrimē
circa mutuā ꝯsuetudinē vite. Hi eñi p̄sentes solū amicos venerant̄.
Illi eos quoq; q̄ longe absunt beneuolētia prosequūtur. At maloꝝ ꝗdem
amicitias tp̄s exiguū dissoluit ꝛ bonoꝝ. ne oīis quidem eui tract⁹ extin-
guit. Quū putem igit̄ eos q̄ gloriā expetunt quiq; suos eruditioni cona-
tus destināt. bonos ꝛ neq̄q; malos decere sectari. hanc oratōnem dono
tibi misi. indiciū erga te beneuolētie signūq; cū Hipponico familiaritatis
Decet eñi liberos queadmodū facultatū. ita amicitie quoq; paterne here
ditatem suscipe. Uideo aūt occasionē nobis ꝯuenientē. ꝛ p̄sentis nos
oportunitatē tp̄is adiuuantē Tu eñi erudiri cupis. ego erudire alios ad-
nitor. tu sapiētie studio adniteris. ego deditos illi recta via deduco Qui-
cūq; aūt exhortatorias ad amicos suos orationes conscribunt. pulchrū
illi quidē opus assumūt. nō tamen circa id qđ est in Philosophia prestā-
tissimū laborant. Qui vero adolescentib⁹ p̄monstrant nō ea quibus ve-
hementiā in dicendo consequant̄. sed quo pacto vita moribusq; industrij
fiant. tantomagis q̄ illi audientib⁹ prosunt. quantū interest qđ illi ad so-
la ipos verba confirmant. hi vero ipoꝝ quoq; facta emendant. Quāob-
rem nos nō exhortationem tibi parantes. sed institutionē tibi scribentes
pergemus nostri te consilij ꝑticipē facere. quas res oporteat adolescentes
desiderare. ꝛ que rursus opera vitare. qualib⁹ item hominib⁹ se coniunge-
re. ꝛ q̄uo suam iporum vitam instituere. Quicūq; eñi vite cursum hoc iti-
nere fecerūt. hi soli ad ipam virtutem ingenue adire potuerūt. Qua non
res honestior. nō constantior est vlla. Pulchritudo eñi vel valetudine pe-
rit. vel tempore flaccescit. Diuitie vicioꝝ sunt potius q̄ integritatis mi-
nistre. facultatem nempe desidie prebentes. ꝛ ad voluptates curā excitan-
tes. Robur prudentie ꝯiunctū profuit sine illa vero sepius eū q̄ id habet
offendit. ꝛ corpora quidem eoꝝ q̄ se exercēt adornat. industriā vero men-
tis obscurat. Uirtutis aūt possessio quoꝝ bona fide mentib⁹ ipa coalue-
rit sola consenescit diuitijs potior vtiliorq; generis splendore queq; fieri
nequeunt ab alijs. illa suis virib⁹ subdens ꝛ multitudini metuenda con-
stanter expectans. Desidiā dedecus. laborē. laudem arbitrat̄. Hocq; co-
gnitu perfacile est ex gloria certaminū Herculis. operūq; a Theseo gesto-
rū. Quibus morum prestantia tantum laudis insigne operib⁹ adiecit. vt

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0051-2

omnis tempoꝝ posteritas rebus quas gesserūt offundere nequierint ob-
liuionē. Sꝫ ꝛ tu quoqꝫ memor patris tui viuendi recte. nōne habebis pul-
chrū atqꝫ domesticum eorū que a me tibi dicent exemplū. Neqꝫ eñ paruī
virtutem faciens neqꝫ secordie deditus egit etatem. sed corpus laboribꝫ
exercebat animo pericula subibat. neqꝫ extra modū diuitias expetebat.
sed presentibus quidem fruebat bonis. veluti mortalis. gerebatqꝫ curam
futuroꝝ velut immortalis. Neqꝫ vero contempte vitā instituerat. sed ele-
gans erat ꝛ magnificus. simulqꝫ expositus amicis. Impensius laudabat
officio ipm prosequentes. qꝫ generis sibi necessitudine deuinctos. Persua-
debat eñ multo ad amicitiā efficatiorem esse naturam lege mores genere
electionem necessitate. Tempus in presentia nos deficeret si omnes illius
actiones enumerare pergamus exacteqꝫ de illis nobis alio erit loco diffe-
rendum. Nunc signum quoddam Hipponici sustulimus nature. ad quē
velut exemplar vitam formes oporter legemqꝫ tibi mores illius putes ꝛ
imitatorem te emulumqꝫ virtutis paterne prebeas. Turpe namqꝫ fuerit
pictores pulcherrima queqꝫ exprimere animantium ꝛ liberos nō imitari
industriam parentum. Existimes autem nullum ita pugilem contra ad-
uersarios suos decere meditari sicut te considerare. quo pacto cum pa-
tris tui ratione viuendi decertes Fieri autem non potest. vt animū quis-
qꝫ taliter formet nisi multis ante honestisqꝫ preceptis fuerit expletus Cor-
pora namqꝫ moderatis laboribus. animus vero actionibus honestis
roboratur. Experiar igitur breuiter ea tibi exhibere. quibus obseruandis
in vita plurimū mihi videaris virtutibꝫ additurus. ꝛ gloriam cunctos
apud homines consequuturus

PRimū quidē pie diuina colas. nedū sacrificans. verum
etiā qđ iuraueris prestans. Illud eñ affluentie opū est
signū. hoc morum probitatis indicium

¶ Numen venerare semꝑ qđem ꝑsertim qđ ciuitas. sic eñ simul vi-
deberis sacra deo facere legibusqꝫ obtemperare.

¶ Talem te exhibeas erga parentes. quales exhibere se tibi voles
ex te progenitos

¶ Firma exercitationibꝫ te corporis nō eis que robori. sed que sa-
nitati cōducunt. Id assequeris si desinas laborare tolerando ad-
huc labori sufficiens.

¶ Neqꝫ in risum procliuus esse velis. neqꝫ in verba confidens. illud
eñ stulti est. istud furentis

¶ Que factu turpia sunt. ne dictu quidem putes honesta

¶ Fac assuescas nō tristis esse. sed cogitabundus. propter illud eñ
feror. propter hoc prouidus esse crederis

¶ Putes impᵐis decere te modestiā. pudorē. iusticiam. temperan-

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0052-7

tiam. istis em̄ omnibus cōtineri probitas adolescentium videt.

¶ Neq; latiturum te si turpe quippiam feceris speres. vt em̄ alios celes. teipsum tamen conscium habebis

¶ Deum time. parentes honora. amicos reuerere. legib9 obedi. voluptates sectare glorie iunctas. oblectatiōe em̄ cū honestate nihil est melius. sine illa vero nihil est peius

¶ Obtrectationes deuites. tametsi fuerint false. vulgus em̄ veritatem ignorat. opinionēq; potius spectat

¶ Sic facito cuncta velut neminē celaturus. tametsi em̄ parumper occultes. postea tamen detegeris

¶ Plurimū tibi opinionis adiunges. si appareat ea te nō facere q̄ si fuerint ab alijs facta. reprehendas

¶ Si cupide didiceris multa quoq; disces. quoȝ habes doctrinā eas meditationū custodias curis. at que discis. ea perceptis adiunge doctrinis. eq; nanq; turpe est eum qui vtilem audit orationem nō addiscere. ꝛ cui datur ab amicis munus aliqd̄ nō recipere.

¶ Vite ociū studio percipiende eruditionis impende. sic em̄ difficulter ab alijs inuenta. facile tibi percipere continget

¶ Puta multitudinē preceptionū multis opib9 esse potiorem. ille em̄ celeriter dilabunt. ille in omne permanent tempus. sola em̄ rerum omniū immortalis est sapientia

¶ Non pigeat longum facere iter ad eos qui conducibile se aliqd̄ docere profitentur. turpe nāq; fuerit mercatores tanta transire maria quo cumulatiores suas opes efficiant. adolescentes vero ne terra quidem sustinere proficisci aliquo. quatenus meliorem suam faciant mentem.

¶ Moribus fac vt sis comis. verbis autem affabilis. est autem comitatis benigne obuios appellare. affabilitatis familiariter cū ipsis verba cōmunicare.

¶ Benignū te prebeas cūctis. optimis aūt vtaris. sic ꝛ illis inimicus nō eris. ꝛ istis amicus fies.

¶ Neq; crebro conuenias eosdem. neq; diu cū eis agas de eisdem. satietas enim est omnium

¶ Exerce spontaneis teipsum laboribus. vt adactos quoqꝫ per/
ferre queas
¶ A quibus turpe est animū vinci. eoꝝ omniū temperantiā exer/
ce. lucri. ire. voluptatis. doloris. Id aūt tibi cōtinget si lucrum pu/
taueris id quo gloriā augeas. nō quo diuitijs addas. In ira si talis
sis aduersus peccantes quales delinquētes tibi esse alios velles. in
iucundis si turpe putaueris seruis te tuis imperare. voluptatibus
vero seruire in aduersis. si alienas respicias calamitates. tibiqꝫ ꝙ
homo sis in memoriā subinde reducas.
¶ Uerboꝝ magis q̄ꝫ pecuniaꝝ deposita tuere. decet nāqꝫ viros bo/
nos iureiurando se fideliores prestare
¶ Consentaneum puto perinde malis nō credere. quēadmodū fi/
dem bonis habere
¶ Que nolis efferri nemini dixeris. nisi tantūdem expediat ea ta/
ceri tibi dicenti ⁊ illis qui audierunt
¶ Iusiurandū adactū propter duas accipito causas. vel vt teipm̄
turpi crimine exoluas. vel vt amicos tuos in magnis periculis ser/
ues. Pecuniarū aūt gratia nullum numen iuraueris videberis em̄
periurare alijs pecuniaꝝ cupidus esse.
¶ Nullum fac amicum nisi exploraueris ante quo pacto priorib⁹
sit vsus amicis. spera nanqꝫ ipsum erga te futurum talem qualis
et erga illos fuit
¶ Tarde fias amicus. factus aūt da operam vt permaneas. tantū/
dem em̄ dedecoris est ⁊ nullum amicum habere ⁊ crebros subinde
amicos mutare
¶ Neqꝫ cum damno amicos probes. nec inexpertus ipsorum esse
velis. hoc aūt facies si ⁊ cum nullius indigeas te simules indigere.
et illa que vulgari nihil referat velut occultanda concredas. decep/
tus em̄ opinione nihil offendes. non deceptus mores illorum re/
bus fictis nosces.
¶ Amicos proba ⁊ ex vite aduersitate. ⁊ ex periculoꝝ societate. auꝝ
em̄ igne ꝓspicim⁹. amicos vero inter aduersa cognoscimus
¶ Amicis hoc pacto vteris commodissime si nō vt ab eis rogeris

paremes Isocratis 27

expectes. sz pollicees vltro ipis in tpe succurras

¶ Eque putes turpe ꝛ ab inimicis superari iniurijs. ꝛ ab amicis superari beneficijs.

¶ In familiaritate ꝓba nō solū malis tuis indolentes. verū etiam bonis non inuidentes. multos em̄ qui cum infelicibus merentur prosperitatis illorum inuidia torquet

¶ Absentiū amicoꝝ fac meminerꝭ apud p̄sentes. vt rōnē etiā istorū quoqꝫ absentiū habere videaris

¶ Circa vestitū elegans nō splendidus esse velis. est aūt elegantis q̄dem magnificū. splendidi ꝟo esse ꝓfusum

¶ Ama rerū nō īmēsam possessionē. sz moderatā ꝑfruitōem

¶ Contēne diuitiaꝝ studio occupatos. atqꝫ eis q̄ hn̄t vti nesciētes Simile nanqꝫ contingit illis quod equum possidenti bonum et equitare nescienti.

¶ Aduitere diuitias tibi. pecunias scꝫ atqꝫ possessiones apparere. sunt autem pecunie illorum qui recte ipsis frui sciunt possessiones qui ipsis vti queunt

¶ Dilige quas habes facultates duas ob causas. vt ꝛ magnū aliqd̄ dānū resarcire. ꝛ amicis laborātibꝰ possis opem ferre. ad reliquum vite vsum nō plus equo. sed moderate ista ꝯcupisce.

¶ Amplectere q̄dem p̄sentia. querasqꝫ meliora

¶ Nulli calamitatem exprobraris. ꝯmunis em̄ est fortuna ꝛ futurum incertum

¶ Bonis benefac. honestus em̄ thesaurus est gratia que a bono viro debetur.

¶ Si malis benefacias. simile tibi ꝯtigit. qd̄ qui alienos canes pascūt. illi em̄ danti. sicut temere occurrēti allatrāt. mali quoqꝫ eos q̄ prosunt sicut qui nocent similiter offendūt

¶ Adulantes auersare pinde atqꝫ fallentes. vtriqꝫ em̄ cū eis fides habetur iniuria afficiūt eos q̄ sibi crediderūt.

¶ Comem te prebe eis quibꝰ cum conuersaris ꝛ non insolentē. superborū em̄ fastū vix serui quoqꝫ ꝑferrēt. at morum comitatē cūcti benigniter acceptant

F i.

¶ Eris autem comis/ si neqȝ iurgator sis. neqȝ implacidus. neqȝ cum omnib9 contendas. neqȝ ire eorum cum quibus agis celeriter occurras. neqȝ si iniuste quidem fuerint irati. sed efferuescentibus concedas. deinde ipsos vbi relanguerit ira reprehendas. neqȝ inter ridicula serijs. neqȝ inter seria ridiculis gaudeas. Intempestiuum enim vbiqȝ est molestum. neqȝ ingrate gratiam ineas. quod multis euenit qui faciunt quidem. sed egre tamen amicis inseruiunt. neqȝ cupidus fueris vel culpandi. quia graue est. vł castigandi. quia est acerbum

¶ In primis caue tibi a potandi consuetudine. qđ si quando tulerit tempus ante ebrietatem surge. cum fuerit mens vino corrupta patitur idē qđ currus solent qui suos effuderunt aurigas. illi namqȝ nullo ordine (suis destituti rectoribus) feruntur. animus quoqȝ plurima peccat, rōne subuersa

¶ Immortalia sentias. magnitudinē animi pre te ferēdo. mortalia vero moderate presentib9 perfruendo

¶ Tanto modestiā meliorē īmodestia putes q̄tuȝ est ꝙ alia q̄dem oīa peruerse facta lucro sunt eis qui illa admittūt. sola autē immodestia damno afficit eam habētes. plerumqȝ eñ quos verbis offenderunt. illis reb9 penas luūt

¶ Quoꝝ ɔciliare tibi amiciciā velis. boni quippiam de eis/ predices apud illos qui sunt renūciaturi. Principium eñ amicicie laus est inimicie vituperium

¶ Quū ɔsulis. p̄terita sumas in exemplū futuroꝝ. latens eñ ex eo qđ apertū est. expeditissime poteris cognoscere

¶ Delibera diu. celeriter vero ɔfice qđ decreuisti

¶ Optimum puta ɔtingere nobis a deo prosperitatem. a nobis ipsis prudentiam. Quibus de reb9 libere proloqui te pudet. visqȝ cum amicis aliquibus de eis communicare verbis velut de alieno negocio vtere. sic eñ ⁊ illorum sententiam nosces. teqȝ ipsuȝ haud quaq̄ manifestum reddes

¶ Quum super tuis rebus aliquem in consilium tibi assumes. considera primum quo pacto suas ipse res gessit. Qui enim male ad-

ministrauit suas. nunq̃ bene ꝯsulet in alienis.

¶ Ita poteris maxime ad ꝯsulẽdũ excitari. si calamitates q̃s affert temeritas spectes. sanitatis nãq; tunc p̃cipue curã habemus quum valetudinis aduerse dolorũ recordamur.

¶ Regum imitare mores. illorumq; vite rationem sectare. videberis enim amplecti illos vel emulari. itaq; apud multitudinez tibi maiorem continget laudem assequi. ꝛ constantiore regum beniuolentia perfrui.

¶ Obsequere legibus quas reges statuũt. firmissimam tamen legem mores illorum putes. sicut enim qui rempublicam gubernat opus habet populum obseruare. ita sub principatu viuentẽ maxime regem decet honorare

¶ Magistratu preditus nemine ad obeũda ministeria malo vtere que em̃ ille deliquerit eorũ in te culpa referetur.

¶ Ex publicis administrationibꝫ abeas nõ opibꝫ cumulatior. sed gloria honestior. multis em̃ opibꝫ p̃stãtior ẽ multitudinis laus

¶ Nullã rem inhonestam neq; dicto neq; facto iuueris. videberis em̃ ip̃e talia facere qualia facientes alios tueris

¶ Sic te compara vt alijs superior esse possis. sis tamen equo contentus vt iusticiam videaris expetere. nõ propter imbecillitatẽ. sed propter equitatem

¶ Elige iustam potius paupertatem q̃ȝ diuitias iniustas. tanto em̃ p̃stantior est opibꝫ iusticia vt ille solis diuitibꝫ prosint. hec vero defunctis etiam gloriam prestet. ꝛ ille passim improbis cõtingãt. hec malis prorsus sit inaccessa.

¶ Neminẽ tibi iũxeris eorum quibꝫ iniusticia lucro est. ȝ potius eos qui ꝓpter iusticiã ferunt iacturas. Iusti em̃ ꝯsi nulla alia re superent iniustos. honesta tñ spe ip̃os ãncellũt.

¶ Oim curã gere q̃ ad vitã ptinẽt. maximeq; oĩm prudẽtiã exerce. maximũ em̃ minimo est mens bona in humano corpore

¶ Operã da vt sis corpore laboruȝ patiẽs. animo sapientie appetẽs vt illo facere possis decreta hoc decernere facienda

¶ Quicquid dicturus es prius apud animum tuum expende

multorum eñi cogitatõem lingua precurrit

¶ Puta rerũ humanarũ nihil esse firmũ. ita nec in prosperis leticia
gesties. nec in aduersis dolore ↄcides

Duo tibi tempora ad dicendũ deputa. vel cuz sint aliqua de quib9
exploratuz habeas. vel de quibus dicere est necesse. in solis eñi istis
potior est silentio sermo. in reliquis melius fuerit tacere q̃ȝ loq̃

¶ Gaude quum tibi contigerint bona. moderateq̃ȝ dole vbi incide-
rint mala. neutrius tñ animi in alijs esse velis manifestus. absurdũ
eñi est reconditas in domib9 opes asseruare. ꝛ cogitationem in pro-
patulo positam circũferre

¶ Magis dedecus vites q̃ȝ periculum. oportet enim malis for-
midabilem esse finem vite. probis vero vitam cum turpitudine
coniunctam.

¶ Conare imprimis vitam in tuto collocare. qđ si tamen contige-
rit in periculum te deuocari querе in bello salutem cuz honesta opi-
nione. ꝛ non cum pudenda fama. mori nanq̃ȝ cunctis prouidentia
decreuit. sed honeste vita decedere id bonis tãtum viris proprium
natura concessit

NEc mirum tibi videatur si multa que diximus haud quaq̃ȝ
p̃senti tue ↄueniũt etati. nõ eñi id me latebat. sed statui eadẽ
opera ꝛ p̃sentis vite ↄsilium tibi pferre. ꝛ futuri tẽporis mo-
nita relinquere. que quãto tibi sint vsui futura. facile cognos-
cas. qui vero tibi cum beniuolentia ↄsulat. difficulter ↄsequeris. vt ergo re-
liqua nõ ex alio requiras. sed hinc velut ex Erario proferas. decreui nihil
eoꝝ pretermittere quecũq̃ȝ tibi possem in ↄsilium afferre. gratiam aũt ha-
beo deo ingentẽ. si quã de te ↄcepi nõ me fallat opinio. plerosq̃ȝ eñi vide-
mus vt cibis iucũdissimis potius q̃ȝ saluberrimis delectari. ita seducen-
tib9 a vero amicis potius accedere q̃ȝ illis qui ad meliora hortentur. te
vero puto ↄtrario instituisse pergere iudicio. mihi tuaz circa reliquũ vite
cultum industriam sumens. qui eñi rectissima sibi ipse agere indicit ↄsen-
taneũ est eum alioꝝ ad virtutem exhortantiũ monita nõ segniter amplec-
ti. precipue excitabit te vt rerum honestarũ amore tenearis. si ꝑspexeris ꝙ
et ex his imagines habemus. In secordia nãq̃ȝ satiandarũq̃ȝ libidinũ stu-
dio ↄtinuo sunt labores voluptatib9 adiũcti. enixius vero ad virtutẽ co-
nat9 modestaq̃ȝ vite institutio spe synceras certioresq̃ȝ referũt oblectatões
Et illic quidẽ gauisi p̃mũ. postea dolemus. hic post laborem voluptates
capimus. In cũctis aũt reb9 non ita principij meminimus queadmodũ
exitus sensu mouemur. Plurima eñi in vita nõ ꝓpter res ipsas agimus.
sȝ sequentiũ gratia elaboram9. cogita aũt ꝙ malis ↄuenit passim quicq̃d
obuiũ est agere. hanc eñi protinus vite sibi regulam prescripserũt. bonos

vero oportet nequaꝗ̃ virtutem negligere. vel in multoꝝ currere reprehensiones. cuncti em̄ nō ꝑinde oderunt eos qui se fallunt. sicut q̄ probos esse se iactant. nullaqꝫ in re vulgo sunt p̄ferendi. recte quidem. nam si eos qui solis verbis fraudem struunt improbamꝰ. quō eos qui tota oberrāt vita nō aspernandos putabimus. meritoqꝫ credimus istos nō solū in seipsos delinquere. sed ⁊ animi sui esse proditores. ipe em̄ opes illis gloriāqꝫ et amicos peperit. Illi vero seipsos indignos hac sua felicitate fecerunt. Quod si oportet eum qui mortalis sit scrutari cōiectura celestiū mentē arbitror illos in familiarissimis suis maxime ostendisse quō bonis sint malisqꝫ affecti hominibꝰ. Iuppiter em̄ Herculē ⁊ Tantalum genuit. queādmodum fabule tradunt. cunctiqꝫ credūt. ⁊ illum quidem propter virtutem immortalitate donauit. hunc ꝑpter improbitatē grauissimis calamitatibꝰ oppressit. Quibus vtentem exemplis expetere decet honestatē. ⁊ nō modo his que nos diximus. sed ex poetis pulcherrimū quodqꝫ ediscere. ⁊ reliquos eruditos si quid dixerunt vtile scrutari. queādmodū em̄ videmus apem om̄ibus flosculis insidentem. ⁊ de vnoquoqꝫ optima carpentem. ita oportet qui vite disciplinā expetunt nullius rei rudes esse. ⁊ vndiqꝫ que sunt vtilia colligere. Vix em̄ quis hac diligentia nature poterit errata superare. ¶ ☞ Finis.

Ausonij ecloga de vita humana

QUod vite sectabor iter? si plena tumultu
Sunt fora si curis domus anxia. si peregrinos
Cura domus sequitur. Mercantem si noua semper
Damna manent. cessare vetat si turpis egestas.
Si vexat labor agricolam. mare naufragus horror
Infamat. peneqꝫ graues in celibe vita
Et grauior cautis custodia vana maritis
Sanguineum si Martis opus. Si turpia lucra
Fenoris. ⁊ velox inopes vsura trucidat
Omne euum cure cunctis sua displicet etas
Sensus abest paruis lactentibus. ⁊ puerorum
Dura rudimenta. ⁊ iuuenum temeraria pubes
Afflictat fortuna viros per bella per equor
Iras insidiasqꝫ Cathenatosqꝫ labores
Mutandos semper grauioribus. ipsa senectus
Expectata diu votisqꝫ optata malignis
Obijcit innumeris corpus lacerabile morbis
Spernimus in commune omnes presentia. Quosdam
Constat nolle deos fieri. Iuturna reclamat

Quo vitam dedit eternam? Cur mortis adempta est
Conditio? Sic caucasea sub rupe Prometheus
Testatur saturnigenam. nec nomine cessat
Incusare Jouem. data sit q vita perennis
Respice ꝛ ad cultus animi. Sic nempe pudicum
Perdidit hyppolitum non felix cura pudoris
At contra illecebris maculosam ducere vitam
Quem iuuat? Aspice ꝛ ad penas ꝛ crimina regum
Tereos incesti. vel mollis Sardanapali
Perfidiam vitare monent tria punica bella
Sed prohibet seruare fidem delata Saguntos
Viue ꝛ amicitias semper cole. crimen ob istud
Pithagoreorum periit schola docta sophorum
Hoc metuens igitur nullas cole. crimen ob istud
Timon palladiis olim lapidatus Athenis
Dissidet ambiguis semper mens obuia votis
Nec voluisse homini satis est. optata recusant.
Esse in honore placet. mox penitet. ꝛ dominari
Ut possint. seruire volunt. idem auctus honore
Inuidie obiicitur. Pernox est cura disertis
Sed rudis ornatu vite caret. Esto patronus
Et defende reos. sed gratia rara clientis
Esto cliens. grauis imperii persona patroni
Exercent hunc vota patrũ. mox aspera curis
Sollicitudo subit. contemnitur orba senectus
Et captatoris preda est heredis egenus
Uitam parcus agas. auidi lacerabere fama
Et largitorem grauius censura notabit
Cuncta tibi aduersis contraria casibus. Ergo
Optima graiorum sententia. quippe homini aiunt
Non nasci esse bonum. natum aut cito morte potiri.

¶ Impressum Colonie in edibus Quentell.
Anno dñi. M.CCCCC.xv.

Ut eo citius comperires que ex Catone ac aliorum scriptis ad rem faciat, Erasmi Roterodami additiones Tabula est

De Amicitia fo. 2. 3. 4. 5. 6. 9. 10. 11. 13. 14. 15. 16. 19. 20. 26. 27.
Amore dei proximi et sui. 23. 24.
Affabilitate 2. 26.
Adulatione. 3. 4. 14. 15. 19. 27.
Artificiis. 4. 19.
Avaritia. 4. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 18. 19. 20. 21. 27. 28.
Agendis rebus. 9. 11. 13. 14. 17. 8.
Adolescentia 13.
Alieno 14. 15.
Aleatoribus. 15.
Arrogantia. 16. 17. et in stultitia.
Accusatione 17.
Auxilio 18.
Auribus 19.
Adversis in fortuna
Audacia 20.
Animo 21.
Administratoribus 28.

Bello et quo pugnandum 2. 16. 18.
beneficiorum gratitudine 3. 4. 5. 15. 17. 19. 20. 21. et vide beneficio
brevitate. 12.
beatitudine 14.
bonis. 15. 16. 28.
benignitate. 26. 27.

Cognatis colendis 2. (colendis)
Conversandis 2.
Consilio. 2. 7. 8. 16. 18. 21. 27. 38.
Continuanda ratio. 2. 9.
Credulitate. 2.
Coniuge in uxor
Contrariis sui. 3. 27.
Correctione 3. 14. 19.
Contentione vel contumelia. 3. 5. 6. 11. 14. 16.
Charitas ordinata. 3.
Colloquiis secretis 4.
Curialibus 4.
Concordia. 5. 14. 17.
Contemptu. 6. 16.
Conscientia bona. 13. 20.
Consuetudine bonorum 16. 18.
Cautione 16.
Cito faciendo etc. 17.
Constantia. 18.
Criminibus in pecunia
Custodia appetibilium 21.
Crastino ipse 21.
Christiani hominis institutio 22.
Confessione assidua 24.
Cogitabundo et cogitationibus. 25. 28.

Diligentia et negligentia 2. 9.
Deus colendus 2. 25.
Doctore
doctrina
doceri etc. 5. 21. 10. 12.
Detractoribus. 8.

Diuitijs ʃ Auaritia
Donatione 9 · 21.
Dolore 11 · 15 · 17 · 18 · 19 · 26.
Dote pulcritia 13.
Dispositione 13.
Discordia 14 · 17.
Deliberatione 17 · 27.
Damno · 17.
Domo · 17.
Difficultatibus · 18.
Dubijs 20.
Decalogo aptorum 22.
Deposito · 26.
Expensis et sumptibus 6.
Ebrietate 7 · 10 · 14 · 27.
Exercitio 8 · 15 · 28 · 10 · 25 · 26.
Exemplis aliorum 8 · 15.
Exilio 17.
Etate 21.
Eucharistie sumptione 24
Foro et patria 2.
fama 2 · 10 · 12 · 15 · 16 · 17 · 18 · 19 · 20.
filijs 2
fortuna · Infortunio fortitudine in aduersis 15
felicitate 4 · 7 · 9 · 10 · 11 · 12 · 15 · 17.
18 · 19 · 20 · 21 · 28 · et in oratione
femina · 13 · 14 · 15 · 17 · 18 · 19 · 21.
et vide et vxor.
frugalitate · 9.
fide et fidelitate 17 · 18 · 26.
fatuis hominibus 17.
futuris malis 18 · 21.
fictionibus fictatione 18
falsis 18.
fletibus heredis 19.
familiaritatibus 28.
Gratitudo ʃ benefitiorum
Gula 10.
Gloria gloriari · 13 · 14 · 16.
Humilitate 6.
Hereditarijs bonis 8 · 19 · 20.
heredibus
honesto 12 · 25 · 28.
homine 19.
honore 20.
Ira · 2 · 5 · 6 · 11 · 15 · 16 · 17 · 18 · 19 · 20 · 26 · 27
Irrisione 2.
Iudicio 2 · 6 · 8 · 13 · 15 · 16 · 17 · 18 · 20
Iuramento 2 · 25 · 26.
Ingratitudine 2 · 11 · 15 · 16 · 19 · 20.
Inuidia 6 · 13 · 18 · 16 · 19 · 20.
Iniuria 6 · 11 · 16 · 19 · 20 · 27.
Infirmitate et egritudine 7 · 16.
Inconstantia 10.
Ignoscendi quibus 13.
Inimicis 17 · 19 · 20 · 21 · 27.
Infamia 18 · 20 · 28.
Inimicis redimere 19.
Imperio 21.
Infortunijs ʃ fortuna
Ieiunio 23.
Inhonesto ʃ honesto
Iustitia 28

Lectione 2. 8.
Luxuria 2. 7. 10. 20.
Ludo 2.
Legibus 3. 28.
Loquend ut s. sermo
Laude 3. 6. 11. 14. 26.
Lite 5.
Lex nature qd tibi vis. 8. 13. 14
Loquacitate 9. 7.
Levitate 10. 18.
Licita et non licita 13. 16.
Liberalitate 15.
Lucro 17. 20. 26.
Lingue custodia s. Sermo
Metuere s. timor
Memoria lectorum etc. 2. 16.
Mutuo 2.
Mendatio 2. 13. 18.
Maledi. maledicere 2. 15. 16. 27. 28.
Moribus 3. 6. 26. 28.
Morte 4. 6. 9. 10. 11. 12. 13. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 24.
Munere 4.
Multiloquio s. loquend
Medico 10. 16. 21.
medicinis
Malis 13. 17. 18. 20. 21. 28.
Miseria s. paupertas
Misericordia 16. 17. 18. 20.
Mora 16. 17. 20.
Minimo 17.
Mentis custodia etc. 23. 28.
Manus custodia 24.
Magnanimitate 27.
Modestia 27.
Magistratu 28.
Nota inveniuntur 5.
Negligentia s. diligentia
Necessitate 12.
Nimio 12. 13. 25.
Nocte nolle etc. 13.
Minari 13.
Nobilitate 13. 14.
Nimio 14.
Obsequio 5.
Oratione 7. 12. et s. fortuna
oblatione victime 10. 11. 20.
opere 10.
Offerperda 11.
Obedientia 13.
Odio s. invidia
oblivione 17.
otio 21.
oculis 21.
oratione 23.
obtrectatio s. rumor.
oculus s. [illegible]
Officialium administrat. 28.

Prodigo. 2. 9.
parentibus. 2. 25. 9. 13. 14.
promissoribus 3. 4.
patientia. 4. 5. 9. 16. 18.
Paupertate. 4. 5. 13. 15. 17. 19.
20. 27. 28.
parcitate. vide avaricia
petitione 5. 21.
peccato. 6. 11. 13. 14. 15. 17.
18. 19. 20. 27. 28.
Prudentia. 7. 13. 16. 17. 27. 28.
populi bono 7.
poetis 8.
possibilitate. 11. 8.
potentioribus et maioribus reddendis 11.
penis 16. 20.
periculo 16. 21. 28.
preiudicio 18.
penitentia. 18.
proditione 18.
proprio 21.
pietatis studio 23.
probitate. 25.
prepositura. 27.
Rumoribus 3. 7. 14. 26.
Rogare 17. 19.
Regnum regis vide Imperium
Restitutione 24.
Risu 25.
Reprehensione 26.
Republica 28.
Supplicare 2.
Somnis. 2. 3. 16. 20.
Subditis et inferioribus 2.
Senis 4. 10. 13. 15. 17. 18.
Scitatore avium 4.
Servis 5. 12. 14. 20.
Servitute
Sortilegio 6.
Sumptibus vide expense
Scientia 7. 13. 16. 18.
Secretis 7. 26.
Spe. 7. 14. 20.
Sanitate 7.
Somniis 7. 14.
Sermone 3. 8. 10. 13. 20. 23. 28.
Solatio 8.
Silere quando non expediat 8.
Societate 10.
Sapientia 10. 11. 12. 26. 28. et vide legem
Scientia
Studio 15. 16.
Suspicione 11. 14.
Spectaculo 12.
Severitate vide tirannide
Sophistis 21.
Sacramentis 22.
Sanctitate 26.
Superbia 27.

Tirannide 2·16·21·
Taciturnitate 3·20·
Temporibus considerandis 7·19·
Temperantia 7·
Timore·Timiditate 2·10·11·12·
13·14·18·21·
Testibus 8·
Tristitia 13·25·
Temeritate 14·27·
Turpitudine 16·
Tortura 17·19·
Verecundia 2·
Vino 2·
Voluptate 3·10·11·21·26·28·
Utilitate 3·12·
Uxore 2·3·8·9·10·12·13·14·
16·21·
Vita 5·7·8·9·11·21·22·25·
28·29· et frugalitate vitis 23·
Victima 10·
Vitandis quales 11·
Virtute 16·25·28·
Viri comes 16·
Vindicta 19·20·
Varietate 19·
Veritate 21·
Verbis non [illegible] 25
Veste 27·
Urbanitate 27·

VK.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0066-5

23.04.88
03.0292
79 L 1066
ULB Halle 3
003 249 328
Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0067-1

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0068-6

Cato Erasmi

Opuscula aliquot Erasmo Roterodamo castigatore & interprete. quibus prime etati nihil prelegi potest. neque vtilius neque elegantius

¶ Libellus elegantissimus qui vulgo Cato inscribitur cōplectens sanctissima vite communis precepta

¶ Mimi publiani fo. 14

¶ Septem sapientum celebria dicta 12.

¶ Institutū christiani hoīs carmine pro pueris ab Erasmo compositum 22.

¶ Parenesis Isocratis Rodolpho agricola interprete. castigatore Martino dorpio 24.

¶ Epigrāma Gerardi Nouiomagi. in laudē D. Erasmi Roterodami Theologi eloquentissimi

Attica se claram iactat Demosthene tellus
  Facundus colitur Tullius Ausonijs
Agricolam Phrysius celebrat Germanus Erasmum
  Mellifluū laudet. cantet. ad astra ferat.
Cuius ab ore fluit melliti gurgitis vnda
  Oblectat mentes que Cicerone magis
Nam docet ingenuos animos sermone polito
  Et recte sapere. & verba diserta loqui

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-453024-p0069-5